

C90 – BIN8

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2006-2007

6 februari 2007

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR BINNENLANDSE AANGELEGENHEDEN, BESTUURSZAKEN,
INSTITUTIONELE EN BESTUURLIJKE HERVORMING
EN DECREETSEVALUATIE

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de overdracht van het park van Tervuren van de federale naar de Vlaamse overheid	1
Vraag om uitleg van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de samenstelling van de stedelijke adviescommissies	
Vraag om uitleg van de heer Felix Strackx tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de interpretatie van het principe van de evenredige verdeling van mandaten in gemeenteraadscommissies in het Gemeentedecreet	2
Vraag om uitleg van de heer Joris Van Hauthem tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over onverenigbaarheden vervat in het Gemeentedecreet	6
Vraag om uitleg van de heer Joris Van Hauthem tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de interpretatie van artikel 22 van het Gemeentedecreet	7
Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over een mogelijke wijziging van het decreet op de intergemeentelijke samenwerking	9
Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de verslaggeving over en het toezicht op de werking van de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden	10
Vraag om uitleg van de heer Dirk De Cock tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de werking van de gemeenteraad zonder huishoudelijk reglement	11
Vraag om uitleg van de heer Dirk De Cock tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de wijze waarop vacatures, op tijdelijke basis, in het gemeentelijke onderwijs moeten worden ingevuld	13
Vraag om uitleg van mevrouw Margriet Hermans tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de contacten tussen de coöperatieve vennootschap IDEAS en de provinciale administraties	14
Vraag om uitleg van mevrouw Linda Vissers tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de verhoging van de aanvullende gemeentebelastingen	15
Vraag om uitleg van de heer Dirk De Cock tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de regelgeving voor gemeenteraadsleden die bevallings-, zwangerschaps- of vaderschapsverlof willen nemen	17
Vraag om uitleg van mevrouw Veerle Heeren tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de onverenigbaarheden tussen het lidmaatschap van de gemeenteraad en de OCMW-raad met andere functies als personeelslid	18

Waarnemend voorzitter: de heer Marnic De Meulemeester, ondervoorzitter

Vraag om uitleg van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Platte-landsbeleid, over de overdracht van het park van Tervuren van de federale naar de Vlaamse overheid

De voorzitter: De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Mijnheer de minister-president, vorige week was er in het Vlaams Parlement een feestzitting naar aanleiding van tien jaar vzw De Rand. Verscheidene sprekers, onder meer leden van de regering, onderstreepten het belang van de open ruimte en van een groenbeleid in de regio rond Brussel, ook gekoppeld aan toerisme. Deze elementen vinden we terug in het beleid van de Vlaamse Regering inzake de Vlaamse Rand. Ik verwijs naar het Bruegelproject, naar de speciale aandacht die aan de Vlaamse Rand wordt besteed in de beleidsbrief Toerisme, enzovoort.

Het park van Tervuren is zulk een groene ruimte in de Rand. Het heeft een belangrijk toeristisch potentieel, vergelijkbaar met dat andere dossier dat nogal heeft aangesleept: de Plantentuin van Meise. Dat is ongeveer hetzelfde probleem. Het park van Tervuren zou logischerwijs moeten worden overgeheveld naar Vlaanderen, maar de federale instanties willen er blijkbaar geen afstand van doen. Dus valt het park van Tervuren, met zijn oppervlakte van ongeveer 100 hectare, voor 80 percent onder federaal beheer, bij de Regie voor Gebouwen.

U erkent dat het om een belangrijk dossier gaat. Ik verwijs naar een schriftelijke vraag van 31 maart 2006, waar u zegt: “Het is het waardevolste park, zowel in de Vlaamse Rand als op het niveau van Vlaanderen, dit zowel op cultuurhistorisch als op hortocultureel gebied. Het is de toegangspoort tot het Zoniënwoud en een van de belangrijkste toeristische ankerpunten van de groene gordel in de Vlaamse Rand.” Verder bevestigt u dat het beheer en het onderhoud van het federale gedeelte van het park, en meer in het bijzonder de formele tuinen achter het museum “op z’n zachtst gezegd sinds jaren te wensen overlaten”, en dat in tegenstelling tot de 19 hectare van het park die wel aan Vlaanderen werd overgedragen. U bent trouwens niet de enige die dat vaststelt. Ook de Randkrant kwam een tijd geleden tot die vaststelling.

De heer Van Hauthem heeft de federale vice-eersteminister en minister van Financiën gewezen op uw

antwoord op die schriftelijke vraag. Hij vroeg een tijdje terug, in een schriftelijke vraag aan minister Reynders, of het correct is dat het beheer en het onderhoud van het gedeelte van het park dat onder het beheer van de Regie staat, effectief te wensen overlaten. Uw federale collega beweert dat het park wel te kampen heeft met vandalisme en achtergelaten zwerfvuil, maar uw bewering en de bewering van de Randkrant zijn volgens hem niet correct. Ik zou graag weten hoe u op uw beurt daarop reageert.

Eigenlijk zou het een achterhaalde discussie moeten zijn want volgens minister Peeters staat in de nota van het Overlegcomité Regering-Executieven van 1 oktober 1991: “Er wordt tevens een conventie afgesloten tussen de Staat en het Vlaams Gewest over het onderhoud van dit park, waarbij het onderhoud zal worden uitgevoerd door het Vlaams Gewest en de kosten voor dit onderhoud gedragen worden door de Staat.” U hebt dat ongeveer bevestigd, in hetzelfde antwoord op die schriftelijke vraag van 31 maart 2006. U spreekt daar over een overlegcomité tussen de federale regering en de gewest- en gemeenschapsregeringen, weliswaar van 1 september 1999, waar was beslist om het onderhoud van het park door het Vlaams Gewest te laten uitvoeren op kosten van de federale staat.

Wat er ook van zij, of het nu 1991 of 1999 is, het werd tot nu toe nooit geconcretiseerd. Er is nog altijd geen conventie afgesloten. Integendeel, het jaarlijkse onderhoud van het park wordt door de Regie der Gebouwen openbaar aanbesteed. In 2006 werd daarvoor een bedrag uitgetrokken van – afgerond – 636.000 euro. Ik vraag me dus af waarom die beslissing van 1991 of 1999 nooit werd uitgevoerd. Ik vraag mij af of het dossier na dat akkoord van 1 september 1999 ooit nog op het Overlegcomité werd geagendeerd en wat daar desgevallend werd gezegd. En ik vraag mij af hoever het staat met het onderzoek dat u aankondigde naar de opportuniteit van en de modaliteiten voor de uitvoering van de beslissing van het Overlegcomité.

Dat gaat over het onderhoud en het beheer. Ik stel vast dat de opeenvolgende Vlaamse regeringen altijd – en terecht – hebben gepleit voor de overheveling van het park van Tervuren naar Vlaanderen, ook nog tijdens de vorige legislatuur. Minister Sannen stelde toen over de overheveling: “Het Vlaams Gewest is principieel vragende partij in deze gezien het beheer van bossen en parken tot zijn kerntaken behoort.” En verder zei hij ook nog: “Wij dringen er wel op aan om hierover kortelings samen te komen.” Dat was in 2004.

Ik vermoed dat dit tijdens de vorige legislatuur niet meer is gebeurd. Mijn uiteindelijke vraag is, mijnheer

de minister-president, wanneer deze Vlaamse Regering daar werk van zal maken.

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck: Het is niet de eerste keer dat dit probleem aan bod komt. Het doet ons een beetje denken aan de discussie over de Plantentuin van Meise. Ik weet ook wel dat de vergelijking niet helemaal opgaat.

Heel wat delen uit ons patrimonium worden slecht beheerd. Mijnheer de minister-president, ik neem aan dat uw antwoord op de schriftelijke vraag de juiste toedracht weergeeft. Voor het algemeen belang moeten we ervoor zorgen dat er orde op zaken wordt gesteld. Ik ben ervan overtuigd dat de Vlaamse Regering haar verantwoordelijkheid zal en wil nemen.

De voorzitter: Minister-president Leterme heeft het woord.

Minister-president Yves Leterme: Mijnheer de voorzitter, collega's, in mijn antwoord op de schriftelijke vraag van 31 maart 2006 heb ik het standpunt meege-deeld zoals mij dit werd bezorgd door het Agentschap voor Natuur en Bos. Hierin werd duidelijk gesteld dat de toestand van het gedeelte van het park van Tervuren dat in federale handen bleef, te wensen overliet. Persoonlijk hecht ik meer geloof aan wat het agentschap zegt dan aan de botanische en faunagebonden inschatting van mijn goede vriend, minister Reynders. Op het vlak van goed beheer lopen er op zijn departement voldoende zaken verkeerd om te twijfelen aan zijn oordeel over het park van Tervuren. *(Opmerkingen van de heer Joris Van Hauthem en de heer Kris Van Dijck)*

Ik twijfel niet aan het oordeel van het agentschap.

De bevoegdheid voor het onderhoud en de inrichting van het deel van het park dat overgedragen werd aan het Vlaamse Gewest, behoort tot de bevoegdheid van minister Peeters. Voor uw concrete vragen dient u zich derhalve tot hem te richten. In elk geval kan ik herhalen dat het Overlegcomité op 1 september 1999 inderdaad beslist heeft dat het onderhoud van het park door het Vlaamse Gewest zou worden uitgevoerd voor dit resterende deel, zij het op kosten van de federale staat. Het klopt dat tot op heden de werken inderdaad door de federale staat zelf worden aanbesteed. We bekijken de mogelijkheden voor de uitvoering van de beslissing van het Overlegcomité van naderbij. Dit onderzoek valt evenwel onder de bevoegdheid van minister Peeters, die hieromtrent nadere contacten heeft gelegd.

Ik verwijst naar het antwoord dat minister Peeters vorig jaar reeds gaf op vraag 262 van de heer Wim Van Dijck. Daarin staat dat er geen onderhandelingen liepen met betrekking tot een eigendomsoverdracht en dat het van belang was om ervoor te zorgen dat de relevante afspra-

ken worden gemaakt voor een efficiënte en constructieve werkwijze, die niet alleen de individuele doelstelling maar ook de globale aanpak ten goede komt.

Mijnheer Van Nieuwenhuysen, voor de details van de voortgang van de afspraken verwijst ik u naar minister Peeters.

De voorzitter: De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Mijnheer de voorzitter, ik dacht dat de Vlaamse Regering altijd een collegiaal antwoord gaf. Voor de antwoorden verwijst minister-president Leterme me nu door naar minister Peeters. Dat was beter meteen gebeurd. Men had ook minister Peeters naar hier kunnen sturen.

Mijnheer de minister-president, uit het antwoord leid ik in elk geval af dat, wat dit dossier betreft, het afgelopen jaar niets is gebeurd. Ook de jaren daarvoor was dat al het geval.

De voorzitter: Minister-president Leterme heeft het woord.

Minister-president Yves Leterme: Mijnheer Van Nieuwenhuysen, ik zou toch niet te snel conclusies trekken. Ik raad u aan zo snel mogelijk een vraag te stellen aan minister Peeters.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de samenstelling van de stedelijke adviescommissies

Vraag om uitleg van de heer Felix Strackx tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de interpretatie van het principe van de evenredige verdeling van mandaten in gemeenteraadscommissies in het Gemeentedecreet

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Mijnheer de voorzitter, mijn fractie heeft inderdaad twee vragen over hetzelfde onderwerp gesteld. U zult merken dat de vraag van de heer Strackx iets ruimer is. Ik heb het vooral over de invulling van het principe van de evenredigheid.

Mijnheer de minister, na de installatievergadering in verschillende steden en gemeenten werden heel wat

adviescommissies opgericht. De samenstelling ervan wordt, naargelang de plaats, verschillend ingevuld. De commissies bestaan enerzijds uit stemgerechtigde leden en anderzijds uit leden met raadgevende stem. De bedoeling is uiteraard om ervoor te zorgen dat alle fracties aanwezig zijn in de stedelijke adviescommissies.

In artikel 39, paragraaf 3 van het Gemeentedecreet, staat dat “de mandaten evenredig verdeeld worden over de fracties waaruit de gemeenteraad is samengesteld op basis van de voordrachten die worden ingediend door de fracties”. Cruciaal hierin is het begrip ‘evenredig’. Met mijn nuchter West-Vlaams boerenverstand maak ik daaruit op dat het aantal mandaten in de commissies een afspiegeling moet zijn van de getalsterkte van de fracties in de gemeenteraad. Blijkbaar is dat in veel steden en gemeenten niet het geval.

Mijn vraag is ingegeven vanuit een lokale bekommernis. Mijnheer de minister, in de Izegemse gemeenteraad beschikken we over vier zetels terwijl uw partij sinds 8 oktober slechts over twee zetels beschikt. Er zijn drie stedelijke adviescommissies waarin onze partij maar evenveel stemgerechtigde vertegenwoordigers heeft als de VLD. Wat wordt bedoeld met het begrip evenredigheid in het decreet?

Niet alleen bij ons, maar ook in andere steden en gemeenten wordt een andere berekeningswijze gehanteerd, naargelang het de meerderheid uitkomt en andere partijen kunnen worden benadeeld. Het is aangewezen om een algemeen kader te scheppen dat bepaalt wat een evenredige samenstelling is.

Mijnheer de minister, onze commissie is bovendien gemengd. Er zijn gemeente- en OCMW-raadsleden. Wij worden buitenspel gezet. Hoe wilt u die evenredigheid concreet invullen?

De voorzitter: De heer Strackx heeft het woord.

De heer Felix Strackx: Ik wil nog even doorgaan op het principe van de evenredigheid en de manier waarop dat in diverse gemeenten wordt toegepast. Het Gemeentedecreet is heel vaag. Het zegt niet welke de berekeningsbasis is waarop ze moet worden toegepast. Is dat de verkiezingsuitslag, het aantal stemmen, of het aantal zetels? Dat is al een groot verschil aangezien op de verkiezingsuitslag al het systeem-Imperiali is toegepast. Dat benadeelt de kleinere partijen. Dat is al niet echt evenredig. Het Gemeentedecreet bepaalt ook niet hoe zo'n gemeenteraadscommissie moet worden samengesteld, uit hoeveel leden ze moet bestaan, en of het een even of oneven aantal moet zijn.

Uit een rondvraag bij enkele collega's blijkt dat er grote verschillen zijn tussen de manieren waarop gemeenten het evenredigheidsprincipe interpreteren. Alles hangt af

van hoe de meerderheid en de oppositie zijn samengesteld. Als de meerderheid bestaat uit kleinere partijen en de oppositie uit grotere partijen, dan heeft men de neiging om hetzij heel evenredig te werken, hetzij een systeem toe te passen waarbij het aantal commissieleiden precies evenveel bedraagt als het aantal fracties, en waar dus elke fractie één commissielid heeft.

Als de meerderheid daarentegen bestaat uit één of meer grote partijen en de oppositie uit kleine partijen, dan gebeuren de meest creatieve zaken. Dan is de berekeningsbasis niet de verkiezingsuitslag, maar de zetelverdeling. Daarop wordt nog eens het systeem-Imperiali toegepast, wat de grote partijen tweemaal bevoordeelt en de kleinere benadeelt.

Als de verdeling wordt gemaakt, wordt nagegaan de hoeveelste zetel voor de oppositie is. Als dat de zesde is, bestaat de neiging om de commissie te beperken tot vijf leden, is het de zevende, dan wordt ze beperkt tot zes leden.

In een aantal gemeenten bestaat de oppositie uit een aantal kleinere partijen. Daar zijn de commissies volledig samengesteld uit stemgerechtigde leden van de meerderheid, en heeft de oppositie geen enkel stemgerechtigd lid in de gemeenteraadscommissies. Dat is niet evenredig en niet democratisch. Ik vraag me trouwens af wat het nut is van dergelijke commissies wanneer alle stemgerechtigden uit de commissies tot de meerderheid behoren.

Mijnheer de minister, mijn vraag is dan ook hoe we het begrip evenredigheid moeten interpreteren. Welke berekeningsbasis en welk systeem worden gehanteerd voor de zetelverdeling? Ziet u enig nut in het oprichten van dergelijke commissies wanneer alle leden daarvan tot de meerderheid behoren?

De voorzitter: De heer Tavernier heeft het woord.

De heer Jef Tavernier: Mijnheer de minister, de vraag over evenredigheid is interessant maar niet nieuw. Ze is al ter sprake gekomen bij de bespreking van een aantal artikelen van het ontwerp van Gemeentedecreet. Uw antwoord was toen ontgoochelend en onvoldoende. Het is echter niet de eerste of enige keer dat u mij ontgoocheld hebt.

De toepassing van de evenredigheidsregeling stelt hier en daar problemen. Ik wil daarbij niet naar een welbepaalde gemeente verwijzen want in die gemeente bestaan zelfs geen commissies, wegens blijkbaar niet nodig. Hetzelfde evenredigheidsprincipe vinden we terug bij de raad van bestuur van de autonome gemeentebedrijven. Voor zover een autonoom gemeentebedrijf een aantal gemeentelijke taken overneemt, en dus niet alleen adviserend optreedt, is het begrip evenredigheid

van nog veel groter belang. Vandaar mijn vraag, mijnheer de minister: op welke manier moeten wij het begrip evenredigheid in de praktijk interpreteren?

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck: Mijnheer de minister, de vraag op zich toont aan dat er een zekere onduidelijkheid heerst. Zes jaar geleden hanteerde de meerderheid voor het aantal leden van een vzw een verdeling waar ik mijn twijfels over had. Ik heb toen een klacht neergelegd bij de gouverneur en ik heb gelijk gekregen. Wanneer een gouverneur zich moet uitspreken over een al dan niet evenredige verdeling, dan betekent dit dat daar een aantal parameters voor gelden. Evenredigheid betekent niet dat eenieder sowieso vertegenwoordigd is. Wanneer in een gemeenteraad van 21 leden, 1 lid in elke commissie moet zetelen, dan kan ik hier mijn rechten als toegevoegd lid ook laten gelden. Bij de verdeling die ik altijd heb gekend en toegepast, wordt het zetelaantal gedeeld door het aantal gemeenteraadszetels, vermenigvuldigd met het aantal leden dat in een commissie of in een vzw zetelt. Dat lijkt me de juiste interpretatie van het begrip evenredigheid.

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mijnheer de minister, door de installatie van de nieuwe gemeenteraden komen een aantal onvolmaaktheden van het nieuwe Gemeentedecreet naar boven. Hoe kunt u met een even getal een evenredigheid creëren? In de praktijk blijkt immers dat sommige gemeentebesturen over een zeer krappe meerderheid beschikken. Het gaat soms over een paar percent. Wanneer in die gemeenten een AGB moet worden samengesteld met 12 personen, dan creëert men een samenstelling van 5/7. Dat lijkt me niet echt evenredig. Ik sluit me dan ook aan bij de vraag van de vorige sprekers.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: De vragen van de meeste collega's hebben duidelijk te maken met de recente installatie van de nieuwe gemeenteraden.

Mijnheer Tavernier, in de meerderheid was u veel positiever. Waar is de tijd dat we samen in de regering strenden voor het goede bestuur van Vlaanderen?

Ik denk alleszins dat met het nieuwe Gemeentedecreet een aantal dingen duidelijk verbeterd zijn, al was het maar inzake evenredigheid en gemeentelijke autonomie. Een belangrijk basisprincipe, mevrouw Van den Eynde, is dat een meerderheid in de gemeenteraad geen minderheid mag worden in de commissies. Dat is een van de spelregels. Dat is bijvoorbeeld een risico als je begint te

stellen: 'Iedereen krijgt één zetel, en dan verdelen we verder.' Dat kan niet de bedoeling zijn. Het is wel de bedoeling dat als je meerdere commissies opricht, dat je dan ook telkens voor dezelfde spelregels en verdeelingsmechanismen kiest. Je moet daarin consequent zijn.

Zoals u terecht stelt, lag het in de bedoeling van de decreetgever dat de gemeenteraadscommissies een afspiegeling zijn van de politieke samenstelling van de gemeenteraad zelf. Vandaar dat paragraaf 3 van artikel 39 van het Gemeentedecreet het algemene principe bevat dat de mandaten in iedere commissie die door de gemeenteraad wordt opgericht, evenredig moeten worden verdeeld over de verschillende fracties waaruit de gemeenteraad bestaat. De concrete samenstelling gebeurt op basis van voordrachten die door de fracties worden ingediend. Ook dat is belangrijk, want ik krijg soms vragen van mensen die vragen of dat dan niet door de partijen moet gebeuren. Lokaal weet men dat niet altijd. U moet weten dat gemeenteraadscommissies een opportuniteit zijn, ze zijn niet wettelijk verplicht. Ze kunnen worden opgericht, zegt artikel 39, paragraaf 1, van het decreet, maar men is daar niet altijd mee vertrouwd. Het getuigt van goed bestuur als je beleidscommissies opricht, vooral in de filosofie van beleidsvoorbereiding. Dat haalt veel druk weg bij de gemeenteraad. Hoorzittingen organiseren, grotere dossiers op punt stellen, ... dat komt alleen maar de kwaliteit van het bestuur ten goede. Vaak stel je bij de meerderheid dienaangaande enige krampachtigheid vast. Ik spreek uit eigen ervaring.

Het komt aan de gemeenteraad zelf toe om te bepalen welk systeem van evenredigheid wordt toegepast: het systeem-D'Hondt, een wiskundige verdeling, ... Maar als je bijvoorbeeld drie beleidscommissies hebt, dan moet je ze alle drie op dezelfde manier samenstellen.

Ik wijs in dat verband ook op paragraaf 5 van dit artikel 39, dat bepaalt dat het huishoudelijk reglement de nadere regelen vaststelt inzake de samenstelling en de werkwijze van de commissie, alsook inzake de toekenning van presentiegelden.

We hebben wel voorzien – en dat is een duidelijke verbetering – dat de commissievergaderingen openbaar worden gemaakt. Vroeger vonden ze plaats achter gesloten deuren. We vonden het belangrijk om een geïnteresseerd publiek toe te laten. Ten tweede kunnen fracties die te klein zijn, altijd mensen afvaardigen met het statuut van waarnemer. Die waarnemers krijgen ook een zitpenning en kunnen op die manier een stem hebben in het kapittel en tussenkomen in de besprekingen, een stempel drukken en zich doen opmerken. Meer nog, ook wie niet als effectief lid zetelt in de commissie, kan de commissievergadering bijwonen, maar krijgt daar dan geen presentiegeld voor. Dat is

een verbetering ten opzichte van vroeger. Ik heb daar zelf voor gepleit – lees er de besprekingen van het Gemeentedecreet maar op na – precies om de kleintjes ook een forum te geven op het niveau van de commissies. Ik blijf erbij dat dit niet slecht hoeft te zijn voor de meerderheid. Wanneer je met belangrijke dossiers bezig bent, en je doet aan beleidsvoorbereiding via commissiewerk, laat men het best alle stemmen klinken.

Het laatste lid van artikel 39, paragraaf 3, voorziet wel dat, als ten gevolge van de toepassing van de door de gemeenteraad bepaalde wijze van evenredige verdeling een fractie niet vertegenwoordigd zou zijn in een commissie, deze fractie een raadslid kan aanwijzen om met een raadgevende stem in de commissie te zetelen. Dat lid zetelt zonder stemrecht, maar heeft wel het recht op een presentiegeld binnen dezelfde voorwaarden als de stemgerechtigde leden.

Tot slot wijs ik erop dat alle gemeenteraadsleden hoe dan ook het recht hebben om de vergaderingen van de commissies bij te wonen, ook al zetelen zij niet formeel namens een fractie. Deze raadsleden ontvangen voor hun aanwezigheid echter geen presentiegeld, ingeval de betrokken gemeenteraad heeft beslist presentiegelden toe te kennen voor de commissievergaderingen.

Samenvattend: een minderheid in de raad mag geen meerderheid worden in de commissie. Er zijn voor de aantallen waaruit een commissie is samengesteld, geen minima bepaald; noch is bepaald of dat een even of een oneven aantal moet zijn. Kleinere fracties genieten een waarnemersstatuut, om hun toch een inbreng te geven. De commissievergaderingen zijn openbaar gemaakt. Deze stappen zijn een duidelijke verbetering ten opzichte van de situatie van voor het Gemeentedecreet.

Voor de rest is er de gemeentelijke autonomie, en daar houd ik mij verder aan.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Mijnheer de minister, dank u voor uw antwoord, maar u zult begrijpen dat uw antwoord mij absoluut niet bevredigt. U hebt eigenlijk geen antwoord gegeven. Kortom, alles wat u hier vertelt, konden wij elders ook al lezen. Wij wisten op voorhand wat het antwoord zou zijn. Ik heb nog altijd geen concreet antwoord op mijn vraag of de samenstelling van de commissies een afspiegeling moet zijn van de getalsterkte in de gemeenteraad.

Minister Marino Keulen: Ik ben zeer duidelijk geweest. Je moet consequent kiezen voor een systeem. Een meerderheid moet een meerderheid blijven, ook in de commissie, en omgekeerd. De kleinere, die anders uit de boot vallen, moeten het statuut krijgen van waarnemer. Vroeger kwamen zij zelfs in de commissies niet binnen.

Nu kunnen ze daar aanwezig zijn, en niet alleen dat: ze kunnen ook een inbreng hebben in de debatten, hun stem laten klinken en deelnemen aan de besprekingen.

De heer Stefaan Sintobin: Onze fundamentele kritiek is dat in bepaalde gemeenten en steden systemen worden toegepast 'à la tête du client'. Zo wordt in mijn gemeente een andere berekeningswijze gehanteerd dan zes jaar geleden, louter en alleen uit politieke overwegingen. Daarom pleit ik er nogmaals voor om het begrip evenredigheid vast te leggen en concreet te bepalen in het decreet zelf, anders gaat dat blijven duren.

Minister Marino Keulen: Wij hebben dat in het decreet niet gedaan. Dat is gemeentelijke autonomie. In die zin is er dus ook geen tegenstrijdigheid.

De heer Felix Strackx: Mijnheer de minister, ik ben ook zeer ontgoocheld door uw antwoord. Ik stel vast dat u er geen bezwaar tegen hebt dat in een gemeenteraad een meerderheid, die 52 procent van de stemmen heeft, door het toepassen van het Imperiali-systeem op een zetelverdeling die al een gevolg is van het Imperiali-systeem, 100 procent van de stemgerechtigde leden in de commissie heeft. Als u dat normaal vindt, als u dat een evenredige verdeling vindt, dan weet ik het niet meer.

Minister Marino Keulen: U hebt de mogelijkheid om een klacht in te dienen. Ik kan hier moeilijk op concrete casussen een antwoord geven want dan krijg je maar een stuk van het verhaal. Als u vindt dat u in de democratische uitoefening van uw mandaat wordt tekortgedaan en dat men u kortwiekt, dan moet u klacht neerleggen. U hebt daartoe, zoals iedereen, het recht. Ik heb in het verleden al meermaals, ook ten aanzien van uw fractie, bewezen dat als men wettelijk het gelijk aan zijn kant heeft, dat men dat gelijk ook krijgt. Ik kan daar voorbeelden van geven. Hier hebben we als decreetgevers uitdrukkelijk gekozen om het kiezen van een verdeelsysteem aan de lokale autonomie over te laten.

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Mijnheer de minister, de gemeentelijke autonomie wordt te pas en te onpas uit de kast gehaald. Wij zeggen ook niet dat alles van boven af moet worden geregeld. Dat weet u ook. Maar als wij vaststellen dat gemeenten het begrip evenredigheid zodanig misbruiken, 'à la tête du client' en van gemeente tot gemeente, dat er in bepaalde gemeenten niemand van de oppositie stemgerechtigd lid kan zijn, dan antwoordt u dat men naar de provinciegouverneur moet stappen. Dan hangt het van de interpretatie af van de provinciegouverneur, hoe hij dat begrip evenredigheid invult.

Ik ga nu misschien wat te kort door de bocht, maar de verkiezing van de OCMW-raad is toch wettelijk gere-

geld op basis van het principe van evenredigheid? Ook de politieraad is wettelijk geregeld op basis van het principe van evenredigheid. Uit de praktijk kunnen we afleiden dat het Vlaamse niveau het begrip evenredigheid omvattender moet interpreteren of definiëren. U kunt zich met wat nu gebeurt niet meer wegsteken achter de lokale autonomie. Daar staan we allemaal achter, maar als we vaststellen dat er gemeenten zijn die er misbruik van maken om de oppositie in de commissies buitenspel te zetten, moet u als minister tot de conclusie komen dat dit niet de bedoeling kan zijn van het decreet. Het speelt geen rol om welke meerderheid het gaat.

Minister Marino Keulen: Mijnheer Van Hauthem, zoals iedereen heb ik mijn fouten en gebreken, maar ik probeer altijd correct te zijn en de handhaving van de regelgeving consequent toe te passen. Dat is de enige manier om in deze stiel overeind te blijven. Dat hoor je principieel zo te doen. Als er misbruiken zijn, leg dan desnoods rechtstreeks bij ons klacht neer. Wij zullen die klacht bekijken en zo nodig optreden. Wij hebben ervoor gekozen – en daar was een heel duidelijke, bijna kamerbrede meerderheid voor – om dit over te laten aan de lokale autonomie. Dat was het uitgangspunt, het principe. Als dat wordt misbruikt, dan moet u klacht neerleggen ofwel bij de gouverneur, ofwel rechtstreeks bij mij. Wij zullen recht doen geschieden. Zo simpel is dat.

De voorzitter: De heer Maes heeft het woord.

De heer Jacky Maes: Het voorbeeld van de heer Van Hauthem is geen goed voorbeeld. De mandaten in de verkozen OCMW-raad zijn uitvoerende mandaten, commissies zijn adviescommissies. Dat is toch een groot verschil. Uiteindelijk worden de beslissingen genomen in de gemeenteraad. Er is wel degelijk een verschil tussen een politieraad, een OCMW-raad en een gewone commissie.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Joris Van Hauthem tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over onverenigbaarheden vervat in het Gemeentedecreet

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Mijnheer de minister, de agenda van vandaag bewijst dat er zich met het nieuwe Gemeentedecreet in de praktijk nog heel wat problemen en onduidelijkheden voordoen. Een van de onduidelijkheden of interpretatiemoeilijkheden heeft betrekking op het tijdelijk vervangen van iemand die in de mogelijk-

heid verkeert om zich effectief tijdelijk te laten vervangen. Ik geef een casusvoorbeeld. Artikel 11 regelt de onverenigbaarheden van de gemeenteraadsleden. Artikel 11, ten zevende, stelt dat “de bloed- of aanverwanten tot en met de tweede graad of echtgenoten in de gemeenteraad van eenzelfde gemeente” geen deel kunnen uitmaken van de gemeenteraad. Dat is heel duidelijk. Daarover bestaat geen betwisting.

Artikel 14 regelt de verhindering van de gemeenteraadsleden. Zij kunnen zich tijdelijk laten vervangen wegens de in dat artikel 14 opgesomde redenen. Hoewel het decreet het niet als dusdanig stipuleert, kan men er redelijkerwijs van uitgaan dat die tijdelijke vervanging gebeurt door de eerste opvolger. Dat lijkt logisch.

De twee artikelen kunnen echter, samen gelezen, tot interpretatieproblemen leiden. Ik neem een uit het leven gegrepen voorbeeld. Mevrouw A is gemeenteraadslid en hoogzwanger. Zij wil zich tijdelijk laten vervangen. Dat kan volgens artikel 14. Stel dat de eerste opvolger, mevrouw B, de tijdelijke vervanging niet kan doen omdat zij niet mag zetelen in de gemeenteraad omdat zij de echtgenote is van een eveneens zetelend raadslid, mijnheer C. Wij nemen dan aan dat de tweede opvolger, mijnheer D, de fakkel tijdelijk moet overnemen. Maar wat dan met het statuut van mevrouw B?

Moet zij dan terugtreden en komt dan de tweede opvolger in de plaats? Als zij moet terugtreden, moet ze dan definitief ontslag nemen als eerste opvolger?

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer Van Hauthem, u legt me een interessante casus voor. U hebt de besprekingen over het nieuwe Gemeentedecreet op de voet gevolgd. U zult het wel met me eens zijn dat niet alle gevallen kunnen worden opgenomen in een decreet. U bent zelf historicus van opleiding. Het is goed de geschiedenis te kennen. In dit geval kan ik verwijzen naar soortgelijke voorvallen uit het verleden.

Mijnheer Van Hauthem, artikel 14 van het Gemeentedecreet regelt de verhindering voor de gemeenteraadsleden. Een van de gevallen van verhindering betreft het gemeenteraadslid dat ouderschapsverlof wenst te nemen. De regeling die vervat was in artikel 11, tweede lid, van de Nieuwe Gemeentewet werd in het Gemeentedecreet integraal hernomen, met dien verstande dat het verzoek nu moet worden gericht aan de voorzitter van de gemeenteraad. Het gemeenteraadslid dat ouderschapsverlof wenst te nemen, heeft de mogelijkheid om zich te laten vervangen, maar is daartoe niet verplicht. De keuze berust volledig bij de persoon zelf.

In toepassing van artikel 16, eerste lid, van het Gemeentedecreet wordt het gemeenteraadslid dat als ver-

hinderd wordt beschouwd, vervangen door zijn opvolger, die wordt aangewezen overeenkomstig de Gemeentekieswet. Het is in die wet dat de rangorde is bepaald van de opvolgers. In het geval deze persoon zelf verhinderd is of zich in een van de gevallen van onverenigbaarheid bevindt, wordt de tweede opvolger in rang aangesproken, en zo vervolgens de volgende opvolgers in afnemende orde van rang.

Noch het decreet, noch de voorbereidende werkzaamheden spreken zich expliciet uit over de kwestie of een opvolger die omwille van een verhindering of een onverenigbaarheid de vervanging niet kan waarnemen, daarmee zijn of haar rechten op opvolging in geval van definitieve vacature van een aan zijn lijst toegewezen zetel verliest. De normale regel is dat een opvolger die zelf verzaakt aan een opengevallen mandaat – bijvoorbeeld omwille van een onverenigbaarheid – het opvolgingsrecht verliest, zodat hij of zij dat recht bij een volgende vacature niet meer kan doen gelden.

In de door u aangehaalde situatie gaat het echter niet om een blijvende vervanging of vacature, doch slechts om een plaatsvervanging ingevolge een verhindering, die bovendien slechts van tijdelijke aard is. Die situatie kan aan de plaatsvervanger bijgevolg ook slechts tijdelijk de voorrechten van raadslid toekennen.

In een ministeriële omzendbrief van 24 augustus 1988 van de toenmalige minister van Binnenlandse Zaken, de heer Louis Tobback, werd het standpunt ingenomen dat een opvolger die omwille van het bestaan van een onverenigbaarheid of omwille van persoonlijke verhindering de vervanging ad interim niet zou kunnen of willen waarnemen, toch zijn rechten op opvolging bij definitieve vacature van een aan zijn lijst toegewezen zetel behoudt. Ik treed dat standpunt bij. Mevrouw B, die wegens de onverenigbaarheid niet tijdelijk kan zetelen, behoudt dus haar statuut van eerste opvolger.

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik heb u ook niet verweten dat niet alle gevallen in het decreet aan bod zijn gekomen. Daarom heb ik deze vraag gesteld. Ik ben blij dat u verwijst naar een al bestaande omzendbrief. Als een tijdelijke vervanging niet mogelijk is door een onverenigbaarheid, dan verliest de opvolger zijn statuut niet.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Joris Van Hauthem tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de interpretatie van artikel 22 van het Gemeentedecreet

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, uit de vragen die vandaag geagendeerd zijn, blijkt toch wel duidelijk dat een aantal gemeenten, al dan niet moedwillig, misbruik maken van het nieuwe Gemeentedecreet. Men maakt van zogenaamde onduidelijkheden gebruik om het de oppositie moeilijk te maken. Ik beweer niet dat dit in alle gemeenten het geval is. In mijn gemeente, waar VLD'er De Waele burgemeester is, zijn er nauwelijks problemen.

Minister Marino Keulen: Wij hebben er soms wel moeilijkheden mee. *(Gelach)*

De heer Joris Van Hauthem: Ik weet dat hij in uw partij niet meer in de bovenste schuif ligt. Wat dat betreft, zijn we zielsverwanten. *(Opmerkingen van minister Marino Keulen)*

Mijnheer de minister, ook in dit geval was het niet de bedoeling dat het Gemeentedecreet voor een probleem zou zorgen. Artikel 22 van het Gemeentedecreet stelt dat de gemeenteraadsleden uiterlijk vijf dagen voor de vergadering van de gemeenteraad punten aan de agenda kunnen toevoegen. Verder staat er letterlijk: "Hiertoe bezorgen ze hun voorstel van beslissing, vergezeld van een toelichtende nota, aan de gemeentesecretaris, die de voorstellen bezorgt aan de voorzitter van de gemeenteraad." Die 'toegevoegde punten' zijn interpellaties, vragen en – eventueel – voorstellen van besluit.

In artikel 97 van de 'oude' Nieuwe Gemeentewet stond echter: "Elk voorstel dat niet op de agenda voorkomt, moet uiterlijk vijf dagen voor de vergadering overhandigd worden aan de burgemeester of aan degene die hem vervangt. Het moet vergezeld zijn van een verklarende nota of van elk document dat de raad kan voorlichten." Het verschil is klein. In artikel 22 gaat het over een voorstel van beslissing.

Mijnheer de minister, ik kan u voorbeelden geven waarbij vragen tot aanvulling van de agenda worden geweigerd. Per fax wordt dan het volgende meegedeeld: "De documenten die u mij hebt doorgfaxt, beantwoorden niet aan de vereisten van artikel 22 en zijn dus onontvankelijk, en kunnen momenteel niet aan de agenda toegevoegd worden. U beschikt nog tot vrijdag om aan de vereisten van artikel 22 te voldoen.

Eigenlijk wordt bedoeld dat niet aan de vormvereisten is voldaan omdat er geen voorstel van beslissing is

bijgevoegd. Bij een interpellatieverzoek of een vraag, hoort echter niet altijd een voorstel tot beslissing. Op vragen om punten op de agenda te plaatsen, antwoorden gemeentebesturen dat dit niet kan omdat er geen voorstel van beslissing is. Die besturen maken gebruik van die gewijzigde formulering om het interpellatie- en vraagrecht van de raadsleden uit te hollen.

Mijnheer de minister, ik zou graag hebben dat u een duidelijk standpunt inneemt en zegt dat het niet is omdat er geen voorstel van beslissing is, dat een vraag niet aan de agenda kan worden toegevoegd.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer Van Hauthem, ik denk dat er enige verwarring is over artikel 22 en artikel 32. In artikel 22 gaat het over de toevoegingen en in artikel 32 over de ondervragingen. Artikel 22, eerste lid, van het Gemeentedecreet wijkt inderdaad af van de vroegere regeling, opgenomen in artikel 97, derde lid, van de 'oude' Nieuwe Gemeentewet. De gemeenteraadsleden kunnen, zoals voorheen, uiterlijk vijf dagen vóór de vergadering punten aan de agenda van de gemeenteraad toevoegen. Hiertoe moeten ze, volgens artikel 22 van het Gemeentedecreet, een voorstel van beslissing, vergezeld van een toelichtende nota, overhandigen aan de gemeentesecretaris.

Een voorstel van beslissing indienen was in artikel 97 van de Nieuwe Gemeentewet niet vereist. In dat geval gaat het bijvoorbeeld om een probleem inzake de verkeersveiligheid. Als een Kerkstraat, waarvan er zoveel zijn in Vlaanderen, in het nieuws is gekomen omdat de verkeersveiligheid er te wensen overlaat, kan een gemeenteraadslid een vraag stellen over de verkeerspolitiek en daar een voorstel van beslissing aan toevoegen. Zo kan bijvoorbeeld worden voorgesteld om enkel eenrichtingsverkeer toe te laten in die straat. In dat geval gaat het om het toevoegen van een punt. Een interpellatie is een andere zaak. Ik kom daar later op terug.

Het behoort vervolgens tot de bevoegdheid van de voorzitter van de gemeenteraad, en niet tot die van de burgemeester, om de agenda van de gemeenteraad op te stellen. De voorzitter van een gemeenteraad die een toegevoegd agendapunt ontvangt, waarbij geen voorstel van beslissing en/of geen toelichtende nota werd gevoegd, kan dit niet aan de agenda toevoegen. Het Gemeentedecreet is ter zake glashelder.

Artikel 22 van het Gemeentedecreet is echter niet van toepassing op eventuele interpellaties of ondervragingen van gemeenteraadsleden tot leden van het college van burgemeester en schepenen. In die gevallen geldt artikel 32 van het Gemeentedecreet, dat voorziet in het recht van gemeenteraadsleden om mondelinge en schriftelijke vragen te stellen. Eventueel kan het huishoudelijk re-

glement van de gemeenteraad in dit verband aanvullende modaliteiten bevatten, zonder dat dit nochtans afbreuk kan doen aan het in het decreet bepaalde recht van de raadsleden om vragen te stellen. Als de gemeente zich bijvoorbeeld steeds wendt tot dezelfde leverancier, dan kan een gemeenteraadslid interpelleren over die bepaalde gunning. Het mag dus niet over een algemene vraag gaan. Het college moet een antwoord kunnen voorbereiden. In dat geval is artikel 32 van toepassing.

De verplichting van artikel 22 om bij toegevoegde agendapunten een voorstel van beslissing, vergezeld van een toelichtende nota, aan de gemeentesecretaris te bezorgen, is in geen geval bedoeld als pesterij om interpellatieverzoeken te weigeren. Zoals reeds gesteld, vallen de interpellatieverzoeken niet onder de toepassing van dat artikel 22, maar van artikel 32. Het komt me voor dat het decreet terzake duidelijk is, zodat een omzendbrief me niet nodig lijkt. We willen het vraagrecht zeker niet beknotten. We willen ook niet verhinderen dat de gemeenteraadsleden wegen op het opstellen van de agenda door punten aan te brengen. Bij voorstellen van beslissing gaat het echt over besluitvorming.

Het gaat hier over twee onderscheiden zaken. Ze behoren beide tot het fundamenteel recht van elke verkozen mandataris in de gemeenteraad.

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Mijnheer de minister, uw antwoord stemt me niet tevreden. Het blijft onduidelijk. Natuurlijk speelt artikel 32 als het gaat over het recht om vragen te stellen. In de meeste gemeenteraden komen die aan bod in het vragenuurtje, dat achteraf wordt gehouden. Aan de vraagsteller wordt dan gezegd dat hij een schriftelijk antwoord mag verwachten.

Mijn collega's willen echter een vraag toevoegen aan de agenda. Daarop antwoordt het gemeentebestuur echter dat dit niet kan, omdat er een voorstel van beslissing moet worden bijgevoegd.

Mijnheer de minister, ik geloof u als u zegt dat het recht om vragen te stellen absoluut is. Dat is ook zo. Alleen is de vraag hoe dat gebeurt. Hoe kan ik een vraag toevoegen aan de agenda? U zegt dat vragen en interpellaties, die niet noodzakelijk gepaard gaan met een voorstel van beslissing, moeten kunnen worden toegevoegd aan de agenda.

Minister Marino Keulen: Artikel 32 bepaalt het volgende: als u een interpellatie toevoegt aan de gemeenteraad, dan moet dat kunnen en dan moet daar geen voorstel van beslissing bij. Dat moet wel als u een punt toevoegt. Dat kan bijvoorbeeld gaan over eenrichtings-

verkeer in een straat. Dat is artikel 22. Het punt wordt dan op de gemeenteraadszitting behandeld. Het college moet daar dan op antwoorden.

De heer Joris Van Hauthem: Het kan dus dat iemand vijf dagen voor de gemeenteraad een interpellatieverzoek toevoegt aan de agenda.

Minister Marino Keulen: Dat is zo.

De voorzitter: Mevrouw Vissers heeft het woord.

Mevrouw Linda Vissers: Mijnheer de minister, in het verleden is de kwestie hier al besproken dat de gemeenteraad de toegevoegde agendapunten wegstemde. De gemeenteraad deed dat naargelang het hem uitkwam. Nu zegt u dat als we een punt agenderen, we een voorstel van beslissing moeten toevoegen. Ik ga daar niet mee akkoord. De Kerkstraat wordt bijvoorbeeld afgesloten en u stelt een eenrichtingsstraat voor. Als ik dat voorstel indien, dan zal onze burgemeester zeggen dat CD&V dat niet wenst. Dan stemt CD&V voor een ander punt.

Minister Marino Keulen: Het gaat ook over de kwaliteit van besluitvorming. Als u een standpunt hebt, dan mag de meerderheid ook nog een ander standpunt hebben. Het kan niet dat er over de opportuniteit van de agendering wordt gestemd. Dat is willekeur en dat kan niet.

Maar als u voorstelt om bijvoorbeeld diezelfde Kerkstraat af te sluiten, en de meerderheid stemt dit na het aanhoren van uw standpunt weg, dan is dat haar goed recht. Ik ben voor maximale rechten van de raadsleden en van de oppositie. Een goede oppositie is in het voordeel van de meerderheid, maar een aantal spelregels moeten worden gerespecteerd. De oppositie heeft haar rechten, maar u moet de meerderheid ook meerderheid laten zijn.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over een mogelijke wijziging van het decreet op de intergemeentelijke samenwerking

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mijnheer de minister, aangezien bij de nieuwe legislatuur ook de afgevaardigden van de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden moeten worden aangesteld, is het goed om even bij dit decreet stil te staan. Het decreet op de inter-

gemeentelijke samenwerking van 6 juli 2001 omvat verschillende samenwerkingsvormen en biedt de mogelijkheid aan de gemeenten om soepele samenwerkingsvormen op te richten.

Volgens de VVSG is het decreet op de intergemeentelijke samenwerking aan bijsturing toe. Zo klaagt de VVSG onder meer het ontbreken van een financieel effectenrapport aan. Wat zijn de financiële gevolgen van het decreet op de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden voor de gemeenten?

Ook andere elementen uit het decreet zijn aan bijsturing toe, zoals administratieve vereenvoudiging, de verzwaarde procedure voor statutenwijziging, de aanwezigheidsquorums op algemene vergaderingen, de mandatering voor de gemeenteraad, het statuut van de mandatarissen, de onverenigbaarheden, en nog enkele andere.

Ook door de invoering van het nieuwe Gemeentedecreet lijkt een bijsturing of op zijn minst een evaluatie van het decreet op de intergemeentelijke samenwerking een noodzaak. Mijnheer de minister, bent u op de hoogte van de vraag van de VVSG om het decreet op de intergemeentelijke samenwerking te herzien en te evalueren? Uit de praktijk blijkt dat dit decreet de werking van de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden bemoeilijkt. Werd er inmiddels al werk gemaakt van een mogelijke herziening? Zo neen, wilt u een evaluatie van het decreet mogelijk maken?

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: De antwoorden op deze vragen zullen wellicht druk worden gelezen, want vanuit de VVSG hebben we ook dergelijke vragen gekregen. Als er onduidelijkheden zijn of verschillende interpretaties, dan mag u dit laten weten. Het is beter dat we van meet af aan correct zijn en misverstanden vermijden. Ik wil geen misverstanden, en de vergadering ook niet.

Mevrouw Van den Eynde, de nota waar u het over hebt, dateert van mei 2005. Enige tijd geleden heeft de VVSG gewezen op een aantal elementen in het decreet van juli 2001, houdende de intergemeentelijke samenwerking die de werking van de vereniging zouden bemoeilijken. Het standpunt van de VVSG is niet nieuw en ze herhaalt de kritiek die ze van bij de aanvang op het decreet heeft uitgeoefend, ook al kreeg ze ruim de gelegenheid haar standpunt mee te delen tijdens de procedure die aan de totstandkoming van het decreet voorafging. Uiteindelijk heeft het Vlaams Parlement het laatste woord bij het vaststellen van de inhoud van een decreet.

De VVSG heeft opmerkingen ten gronde, maar formuleert ook kritiek op sommige administratieve verplichtingen.

tingen die ze als formalistisch beschouwt. Ik ga daar niet steeds mee akkoord. In meerdere gevallen gaat het om elementen die precies de betrokkenheid van de gemeenten bij de intergemeentelijke organisatie en werking moeten vergroten. Het gebrek aan betrokkenheid van de gemeenten bij de intergemeentelijke samenwerking was een terecht punt van kritiek op de vroegere wettelijke regeling, dat het decreet van juli 2001 heeft willen verhelpen.

Ik wijs er anderzijds ook op dat aan bepaalde problemen, zoals bijvoorbeeld de onverenigbaarheid die artikel 48 bepaalde voor gemeenteraadsleden en provincieraadsleden, reeds een oplossing werd gegeven in het wijzigingsdecreet van 22 december 2006. Ik wil er tot slot op wijzen dat ik een evaluatie van het decreet heb aangekondigd in mijn beleidsbrief. Maar die evaluatie komt er pas nadat, aansluitend op het Gemeentedecreet en het Provinciedecreet, ook de organieke regelgeving op de OCMW's is aangepast aan de uitgangspunten van het Gemeentedecreet.

Toch heb ik de procedure voor de evaluatie van het decreet op de intergemeentelijke samenwerking reeds ingezet via een informatieronde bij de verenigingen zelf. Aan hen is gevraagd ons hun visie te bezorgen inzake zowel de zwakke als de sterke punten van het decreet. Ik kan u bijgevolg de verzekering geven dat ik de evaluatie van het decreet van juli 2001 niet uit het oog ben verloren en dat ik het parlement hierover ook correct zal informeren.

Eerst komt het OCMW-decreet, dan het schrapdecreet en het fiscaal pact, daarna komt het decreet intergemeentelijke samenwerking.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de verslaggeving over en het toezicht op de werking van de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Het decreet op de intergemeentelijke samenwerking is een belangrijk decreet dat de impact van de gemeenten op de werking van de intercommunales moet vergroten. Daarom werd in artikel 53 van het gewijzigde decreet van 6 juli 2001 gesteld dat bestuurders minstens tweemaal per jaar tijdens een openbare vergadering van de gemeenteraad die hen heeft voorgedragen, verslag moeten uitbrengen over

de uitoefening van hun mandaat en toelichting moeten verstrekken bij het beleid van de dienstverlenende of opdrachthoudende vereniging. Dat is vaak niet onbelangrijk, want het gaat bijvoorbeeld over de water- en elektriciteitsvoorziening, over aansluiting van telefoon en televisie.

Het is duidelijk dat de decreetgever door verslaggeving en evaluatie meer transparantie beoogde alsook de mogelijkheid tot bijsturing. Nu blijkt dat in vele gemeenteraden deze verslaggeving niet conform het decreet wordt uitgevoerd, waardoor men aan de doelstellingen van dit decreet voorbijgaat.

Mijnheer de minister, op welke manier wordt door de decreetgever toezicht gehouden of dit artikel 53 wordt nageleefd? Welke maatregelen moeten er worden genomen indien dit artikel 53 niet wordt nageleefd?

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Bij het aanduiden van afgevaardigden bij de intercommunales moet het de uitdaging zijn om sterke figuren aan te duiden. Enerzijds is er de informatieverstrekking vanuit de intergemeentelijke samenwerking naar de gemeenteraden, anderzijds vertegenwoordigen de lokale besturen hun mandatarissen in de raden van bestuur en de directiecomités van de intercommunales. Die treden op als mandaatdrager van de gemeente. Die mensen zouden twee keer per jaar moeten rapporteren over wat van belang is voor de gemeenteraad. Het gaat inderdaad over essentiële zaken als afvalophaling, stroomvoorziening, rioleringsnetwerken enzovoort.

U haalt terecht aan dat artikel 53 van het decreet van juli 2001 geïnspireerd is door de wens om de band tussen de gemeenten en de samenwerkingsverbanden waarin zij deelnemen nauwer aan te halen. Het lag in de bedoeling van de decreetgever om via een aantal concrete maatregelen de intercommunale werking een grotere transparantie te bezorgen, in de eerste plaats ten behoeve van de gemeenteraadsleden. Het feit dat de bestuurders in de gemeenteraad verslag moeten uitbrengen aan degenen die hen hebben gemandateerd, past in dat beleid.

Daarnaast bevat het decreet nog andere instrumenten om de betrokkenheid van de gemeenten bij het beleid van de verenigingen te versterken, zoals het inspraakrecht van de gemeenteraden bij alle statutenwijzigingen, en de ruimere bevoegdheden die zijn toegekend aan de algemene vergadering waarin alle gemeenten vertegenwoordigd zijn.

Zoals gesteld, is de herwaardering van de gemeenteraden een van de krachtlijnen van het decreet van juli 2001, waaraan ik in geen geval afbreuk wil doen bij een

eventuele herziening. Er mag terecht worden verwacht dat de gemeenten ook effectief gebruik maken van de mogelijkheden die het decreet hun aanreikt. In verband met artikel 53 wil ik bijvoorbeeld herinneren aan de memorie van toelichting bij het decreet. Daarin is duidelijk verwezen naar het vaak aangehaalde gebrek aan democratisch gehalte van de intergemeentelijke samenwerking, dat slechts kan worden ontkracht door de inspanning van de gemeenten zelf om hun betrokkenheid bij de werking van de vereniging te verdiepen, en hun inspraak via de algemene vergadering te baseren op een gedegen inzicht in de noden en wensen van het beleid.

Het decreet geeft hier duidelijk een verantwoordelijkheid aan de gemeenten zelf. Vanzelfsprekend zou het onaanvaardbaar zijn als de verenigingen zelf zouden weigeren artikel 53 correct toe te passen door een onvoldoende verslaggeving aan de gemeenteraden.

Het komt mij voor dat een eventuele gebrekkige toepassing van artikel 53 moeilijk kan worden gecorrigeerd via het toezicht. Dat wordt immers in hoofdorde uitgeoefend op de genomen beslissingen. Maar als mij concrete gevallen van tekortkomingen worden gesignaleerd, dan zal ik de betrokken verenigingen op hun plichten wijzen en hiervan de deelnemende gemeenten op de hoogte brengen, met de vraag welk gevolg is gegeven aan mijn tussenkomst.

Maar, zoals reeds gesteld, is dit in de eerste plaats de verantwoordelijkheid van de lokale bestuurders zelf, zowel binnen de gemeenten als binnen de verenigingen waaraan zij deelnemen. Wat de vertegenwoordigers van de gemeenten in de raden van bestuur en directiecomités betreft, die moeten tweemaal per jaar op de gemeenteraad rapporteren over alle relevante zaken die in die raden of comités zijn gebeurd, en betrekking hebben op de werking van de intercommunale en die relevant zijn voor de gemeenten die mandatarissen hebben afgevaardigd in de directiecomités of de raden van bestuur. Wanneer dat niet gebeurt, kunt u klacht neerleggen bij de gouverneur of bij de minister van Binnenlands Bestuur, zodat daartegen opgetreden kan worden. U kunt ook zelf een punt agenderen of de vraag stellen waarom er niet gerapporteerd wordt.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Het is inderdaad zo dat een aantal gemeenten dit als een akkefietje beschouwen en artikel 53 van dit decreet niet echt ernstig nemen. Ik zal er in elk geval op aandringen dat dit in alle gemeentebesturen waar onze partij afgevaardigden heeft, degelijk wordt geagendeerd. Indien dat niet gebeurt, zal ik een klacht neerleggen.

Minister Marino Keulen: Ik denk niet dat die gemeenten dit als een akkefietje beschouwen, maar veeleer dat ze die praktijk nog niet onder de knie hebben. Men beseft steeds meer dat vertegenwoordiger zijn van een

gemeente, in een raad van bestuur of in een directiecomité van een intercommunale, niet langer een troostprijs kan zijn. Dat geldt bij uitbreiding ook voor de sector van de sociale huisvesting. Wie in die sector goed werk wil leveren voor de gemeente, heeft daar mensen nodig. Dat hoeven niet per definitie uitvoerende mandatarissen te zijn. Ze moeten wel enigszins onderlegd zijn in een bepaalde sector en in staat zijn om een aantal voor de gemeente relevante zaken op te pikken en daarover terug te koppelen naar de gemeenteraad. Ze moeten ook meehelpen om de kwaliteit van de besluitvorming in de intercommunale te bevorderen.

Bij sommige intercommunales is er nog steeds een zwaar overwicht van de directie omdat zij vaak de enige gemachtigde is om inhoudelijk het gesprek te voeren. In de gemeenteraden gebeurt dat gelukkig steeds minder. Door mensen te verplichten om te rapporteren, zullen sommigen misschien iets minder gretig zijn om zich voor alles kandidaat te stellen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Dirk De Cock tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de werking van de gemeenteraad zonder huishoudelijk reglement

De voorzitter: De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, blijkbaar zijn er her en der in Vlaanderen nog wat kinderziekten in verband met de interpretatie van het Gemeentedecreet. Een huishoudelijk reglement moet verschillende taken regelen voor de werking van de gemeenteraad: de oproeping, het ter beschikking stellen van dossiers en notulen, de werking van de fracties, de voorwaarden voor mondelinge en schriftelijke vragen enzovoort. Bepaalde zaken worden al geregeld in het Gemeentedecreet. Zo geeft het Gemeentedecreet duidelijkheid over het toevoegen van agendapunten door gemeenteraadsleden. Naar aanleiding van de vraag van de heer Van Hauthem hebben we daar uitvoerig over van gedachten kunnen wisselen.

Ik wil het hier echter hebben over het stellen van vragen in een gemeenteraad die nog geen huishoudelijk reglement heeft. Tenzij tijdens de installatievergadering al een huishoudelijk reglement is goedgekeurd, zit die gemeenteraad gedurende een periode zonder duidelijke regelgeving.

Aangezien de wetgeving drastisch is gewijzigd, gaan sommige burgemeesters, voorzitters of gemeentesecre-

tarissen ervan uit dat het vorige huishoudelijk reglement niet langer geldig kan zijn. Hoe langer het huishoudelijk reglement uitblijft, hoe langer men met een mogelijk democratisch deficit kan zitten. Ik denk bijvoorbeeld aan het recht om mondelinge en schriftelijke vragen te stellen. Strikt genomen is er geen duidelijkheid over de mogelijkheid tot het stellen van vragen zolang er geen huishoudelijk reglement is. Op dit moment verwijzen sommige burgemeesters of voorzitters van de gemeenteraad onterecht naar artikel 32. Dat is een van de belangrijkste middelen waarover de oppositie beschikt, namelijk het stellen van schriftelijke of mondelinge vragen.

Mijnheer de minister, klopt het dat er een mogelijk democratisch deficit bestaat in een periode zonder regelgeving over bepaalde zaken die verband houden met de werking van de gemeenteraad? Is het in dat geval mogelijk dat schriftelijke of mondelinge vragen worden geweigerd? Indien ja, kan dat probleem dan niet worden opgelost door het verplicht goedkeuren van een huishoudelijk reglement tijdens de installatievergadering?

Hoe zit het met het recht om schriftelijke of mondelinge vragen te stellen zoals wordt bepaald in artikel 32 van het Gemeentedecreet, wanneer een gemeente nog geen huishoudelijk reglement heeft?

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: In Veurne hebben we tijdens de tweede gemeenteraad het huishoudelijk reglement goedgekeurd. Op de vooravond van de gemeenteraad waren er al een aantal toegevoegde punten van de oppositie. Het leek me niet meer dan logisch om die punten, in de geest van het reglement dat nog goedgekeurd moest worden, te behandelen. Dit heeft grotendeels te maken met het respect van de meerderheid voor de oppositie.

Minister Marino Keulen: Het heeft ook te maken met respect voor de wetgeving. Zo ken ik u helemaal, mijnheer Verfaillie. Het interpellatierecht is decretaal verankerd. Daarvoor is zelfs geen huishoudelijk reglement nodig. De werkwijze in Veurne is dan ook niet meer dan normaal.

Zolang er geen nieuw huishoudelijk reglement is, blijft het oude van kracht. Het nieuwe huishoudelijk reglement is trouwens vaak een amendering van het bestaande. In het nieuwe Gemeentedecreet staan een aantal nieuwe bepalingen die moeten worden opgenomen in het huishoudelijk reglement.

Mijnheer De Cock, het recht op inzage en het stellen van mondelinge en schriftelijke vragen zijn rechten die het Gemeentedecreet uitdrukkelijk toekent aan de raadsleden. Het ontbreken van een huishoudelijk reglement tast deze prerogatieven van de gemeenteraadsleden dan ook niet aan. Het huishoudelijk reglement legt enkel de mo-

daliteiten vast waarbinnen deze rechten kunnen worden uitgeoefend. Zo kan in een huishoudelijk reglement niet worden bepaald dat er niet mag worden onderzocht. Hoewel ik een groot voorstander ben van de lokale autonomie, zullen we dat nooit toelaten.

Aangezien alle gemeenten een huishoudelijk reglement hebben, is er geen sprake van een periode zonder regelgeving. Artikel 40 bepaalt dat de gemeenteraad bij aanvang van de zittingsperiode een huishoudelijk reglement vaststelt. Dat betekent dat het bestaande huishoudelijk reglement bij het begin van de gemeentelijke bestuursperiode minstens bekrachtigd moet worden. Dat doet echter geen afbreuk aan de mogelijkheid tot wijziging van dat reglement tijdens de legislatuur. De meeste gemeenten hebben het huishoudelijk reglement op de agenda geplaatst van de eerste echte gemeenteraad – in de praktijk dus de tweede gemeenteraad – van de nieuwe legislatuur. Vaak is dat het enige inhoudelijke punt, naast het aanduiden van de afgevaardigden in intercommunales.

Uw suggestie om de raad te verplichten een huishoudelijk reglement goed te keuren op de installatievergadering vind ik niet aangewezen. De ontslagnemende gemeenteraadsleden zouden dan een voorstel van huishoudelijk reglement moeten voorleggen voor de werking van een nieuwe gemeenteraad. Het lijkt me veel democratischer dat de gemeenteraad zijn eigen werking regelt. Bovendien zou een dergelijk voorstel van huishoudelijk reglement niet ter inzage worden gelegd van de pas verkozen raadsleden aangezien zij nog geen inzagerecht hebben. Voor de installatievergadering zijn ze immers nog niet beëdigd als gemeenteraadslid.

Het spreekt vanzelf dat het recht van de gemeenteraadsleden om mondelinge of schriftelijke vragen te stellen aan de leden van het college van burgemeester en schepenen bestaat, ook zonder huishoudelijk reglement. Dat recht is opgenomen in artikel 32 van het Gemeentedecreet. Aangezien het gaat om een decretaal bepaald recht, is de toepassing van dat artikel uiteraard niet afhankelijk van het al dan niet bestaan van een huishoudelijk reglement. Een dergelijk reglement kan alleen de modaliteiten of criteria vaststellen waaraan eventuele interpellaties moeten beantwoorden of de wijze waarop ze moeten worden ingediend, maar kan nooit het decretale recht beperken of verhinderen.

De voorzitter: De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock: Mijnheer de minister, ik had van u geen ander antwoord verwacht.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Dirk De Cock tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de wijze waarop vacatures, op tijdelijke basis, in het gemeentelijke onderwijs moeten worden ingevuld

De voorzitter: De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, elk jaar na het beëindigen van het schooljaar stromen bij de gemeentebesturen die fungeren als inrichtende macht van het gemeentelijk onderwijs, grote aantallen sollicitatiebrieven binnen voor vacatures in het gemeentelijk onderwijs. Dat zijn vrije of spontane sollicitaties. Wanneer er in het nieuwe schooljaar dan een vacature is, dan moet uit die spontane sollicitaties iemand worden aangeduid om die vacature op tijdelijke basis in te vullen.

Mijnheer de minister, welke werkwijze moet een gemeentebestuur volgen om vacatures op tijdelijke basis in te vullen?

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Elke gemeenteraad legt in het personeelsstatuut de rechtspositie van het eigen personeel vast. De Nieuwe Gemeentewet voorzagt in een aantal bijzondere bepalingen voor het onderwijzend personeel, die we niet hebben overgenomen in het Gemeentedecreet. Artikel 149 van de Nieuwe Gemeentewet bepaalde dat de raad de exclusieve bevoegdheid had om het gemeentelijk onderwijzend personeel te benoemen. Momenteel valt het gemeentelijk onderwijzend personeel onder de algemene bepaling van artikel 102, eerste lid, van het Gemeentedecreet.

Een belangrijk element van dit artikel is dat inzake de toepassing van de personeelsmaterie, zoals die geregeld is in titel III van het Gemeentedecreet, geen afbreuk wordt gedaan aan afwijkende wettelijke of decretale bepalingen die in andere decreten zijn vastgesteld.

Wat het onderwijs betreft, bepaalt artikel 102 uitdrukkelijk dat de gemeenteraad voor het niet-gesubsidieerd gemeentelijk onderwijzend personeel afwijkingen kan vaststellen op de rechtspositieregeling van het gemeentepersoneel, rekening houdend met de onderwijsopdracht. Die afwijkingen moeten in overeenstemming zijn met de decreten en besluiten inzake onderwijs. Voor specifieke vragen of toelichtingen hierover verwijs ik u graag naar minister Vandenbroucke.

Wat de tijdelijke aanstellingen betreft, bepaalt artikel 4, paragraaf 5, van het decreet van 27 maart 1991 betreffende de rechtspositie van sommige personeelsleden van het gesubsidieerd onderwijs en de gesubsidieerde centra voor leerlingenbegeleiding, dat het college van burgemeester en schepenen bevoegd is voor het toekennen

van een afwezigheid, een verlof, een terbeschikkingstelling, een tijdelijke aanstelling, een affectatie en een loopbaanonderbreking, voor zover die de duur van maximaal 12 maanden niet overschrijdt. Krachtens artikel 102 van het Gemeentedecreet is deze bepaling dus ook van toepassing op het niet-gesubsidieerd onderwijzend personeel.

Wat de concrete aanstellingsprocedure betreft, moet het gemeentebestuur zich houden aan het beginsel van de principiële gelijke toegang tot het openbaar ambt. Het bestuur kan ervoor kiezen een vacature voor een tijdelijke aanstelling bekend te maken, samen met de aanwervingsvoorwaarden en het profiel waaraan de kandidaten moeten beantwoorden. Uit de ingezonden kandidaturen kiest het bestuur na een objectieve, op voorhand door de raad vastgestelde selectieprocedure een geschikte kandidaat voor de vacante betrekking. De uiteindelijke keuze van een kandidaat moet behoorlijk gemotiveerd zijn.

Nu moeten we ook weten in welke context we hier vaak bezig zijn. Ik ken het gemeentelijk onderwijs ook een beetje. Stel dat iemand daar, zoals de volksmond het zegt, voor drie weken 'ziek valt'. Je kunt een klas moeilijk drie weken zonder leerkracht laten. Die klas haalt de opgelopen achterstand nooit meer bij. Daarom moet er heel snel voor een vervanging worden gezorgd. Het college moet dan op basis van – zoals dat heet in het jargon – 'titels en verdiensten' een keuze maken. Als het maar om een paar weken gaat, kun je moeilijk een advertentie publiceren in de kranten en dan de reacties op die vacature afwachten. Dat duurt langer dan drie of vier weken, je kunt die klas niet al die tijd zonder leerkracht laten. Je moet kort op de bal spelen. Het college moet dan zelf iemand aanstellen die aan de voorwaarden voldoet. Als het om een langere termijn gaat, moet je ervoor zorgen dat de vacature wel aan het publiek kenbaar wordt gemaakt en dat mensen die aan de voorwaarden voldoen en interesse hebben, zich kandidaat kunnen stellen. Maar in het onderwijs gaat het vaak om heel korte interim's.

De voorzitter: De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock: Dank u, mijnheer de minister. Ik onthoud dat bij iets langere periodes de voorwaarde geldt dat de vacature aan het publiek kenbaar wordt gemaakt, dat er een gelijke toegang tot het openbaar ambt mogelijk moet zijn en dat de voordracht gepaard moet gaan met een degelijke motivering.

Minister Marino Keulen: Je moet altijd vergelijken, je moet je beslissing altijd kunnen rechtvaardigen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Margriet Hermans tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de contacten tussen de coöperatieve vennootschap IDEAS en de provinciale administraties

De voorzitter: Mevrouw Hermans heeft het woord.

Mevrouw Margriet Hermans: Mijnheer de minister, collega's, IDEAS is een coöperatieve vennootschap die wordt vermeld op de webstek van de vzw Narconon, een in vele landen gevestigde vereniging die de laatste tijd vaak in de pers is geweest en die mensen van hun lichamelijke en geestelijke drugsverslaving wil afhelpen. Narconon werkt enerzijds met een soort afkickcentrum en anderzijds organiseren zij lezingen voor jongeren. Zo'n afkickcentrum is er in Vlaanderen niet, maar het bestaat wel in de ons omringende landen.

IDEAS en Narconon verklaren te werken volgens de leer van de heer Hubbard, de drijvende kracht achter de Scientology Church. Deze link wordt trouwens duidelijk aangegeven op de website van IDEAS. Daar wordt gesteld dat IDEAS onder de licentie van de heer Hubbard valt. Op dezelfde website zien we dat de maatschappelijke zetel van IDEAS op hetzelfde adres staat als die van Narconon.

IDEAS omschrijft haar doelstelling als het helpen van publieke en private organisaties inzake organisatie, personeel, marketing, financiën, kwaliteitsbeleid, IT en public relations. Daarbij maakt deze organisatie naar eigen zeggen gebruik van praktische ervaring en oplossingen in de vorm van opleiding, advies en projectmanagement.

IDEAS verklaart op haar website ook over referenties in de publieke sectoren te beschikken. Hierbij noemt zij onder meer de administratie van de provincie Antwerpen als een publieke instelling waarvoor zij heeft gewerkt.

Mijnheer de minister, ik had van u graag een antwoord gehad op de volgende vragen. Zijn er inderdaad contacten geweest tussen IDEAS en de provinciale, gemeentelijke en/of Vlaamse administraties? Welke contacten heeft de provinciale administratie van Antwerpen gehad met IDEAS? Zijn er in het verleden contracten, eventueel in onderaanneming, afgesloten tussen IDEAS en de Vlaamse overheid en/of de van haar afhankende departementen? Wat is de gedragslijn van de Vlaamse overheid op het vlak van het afsluiten van contracten met organisaties die diensten verlenen maar tegelijk aan proselitisme doen? Lijkt het u, mijnheer de minister, zinnig om de Vlaamse en provinciale administraties, de gouverneurs en de lokale besturen op de hoogte te brengen van de ware toedracht van deze organisatie?

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Met het risico, collega's en voorzitter, dat ik met mijn antwoord mijzelf verdoem tot de hel, moet ik bekennen, mevrouw Hermans, dat ik nog nooit van IDEAS had gehoord. Dat zal mij in het hiernamaals waarschijnlijk zwaar worden aangerekend. Ik kan mij dan ook niet uitspreken over de vraag of deze organisatie zich aan proselitisme, bekeringsijver, missioneringsdrang of andere ambitieuze doelstellingen in die sfeer zou – om in het jargon te blijven – bezondigen, zoals u blijkbaar suggereert. Voor u mij deze vraag stelde, had ik nog nooit van deze organisatie gehoord.

Ik heb de website die u in uw vraag vermeldt, laten consulteren. De organisatie stelt inderdaad dat zij met haar werking praktische hulp wil bieden op individueel of op organisatorisch niveau, vooral op het vlak van doelgerichte en effectieve opleiding, advies en projectmanagement. Het gaat dus zonder twijfel om een privaat initiatief, waarover ik mij geen inhoudelijk oordeel kan vormen. Als Vlaams minister bevoegd voor het binnenlands bestuur, lijkt mij dat ook niet direct mijn opdracht. Ik zie ook niet in welke actie ik in dit verband zou moeten ondernemen. Mocht het gaan om een dubieuze vereniging, zoals u suggereert, dan behoort dit tot de bevoegdheid van de federale autoriteiten.

Ik heb ook totaal geen weet van eventuele contacten tussen deze vereniging en de provinciale, gemeentelijke en/of Vlaamse administraties. Ik heb wel gevraagd aan de gouverneur van de provincie Antwerpen, Camille Paulus, om een onderzoek uit te voeren. Ik zal ook schriftelijk dezelfde vraag stellen aan de vier andere Vlaamse gouverneurs. Ik zal de vijf gouverneurs vragen of zij weet hebben van eventuele contacten met de gemeentebesturen.

Ik zeg vaak, en ik meen dat ook, dat de lokale besturen onze beste besturen zijn. Zij zijn heel praktisch en werken oplossingsgericht. Voor de geloofwaardigheid van de politiek zijn zij vaak van onschatbaar belang. Daar kun je nog bewijzen dat het beleid de samenleving ten goede kan wijzigen of beïnvloeden. Ik neem aan dat de lokale overheden zorgvuldig afwegen op welke organisaties zij een beroep doen bij het eventueel sluiten van overeenkomsten inzake opleiding of advies. Ik heb daarover nog geen klachten ontvangen, u bent de eerste die ernaar verwijst. Ook mijn buitendiensten kennen IDEAS noch de werking van deze organisatie.

De voorzitter: Mevrouw Hermans heeft het woord.

Mevrouw Margriet Hermans: Ik ben heel blij, mijnheer de minister, dat u de zaak ernstig neemt. Mijn vraag is meer een vraag naar preventie dan naar remediëring. Ik maak u helemaal geen verwijt. Ik wil u

enkel verwittigen. De rechtstreekse banden met Scientology werden wel degelijk aangetoond. We moeten daar toch voorzichtig mee zijn. Scientology staat immers op de lijst van de sekten. De overheid zou een verkeerd signaal geven als deze mensen werden ingeschakeld.

Ik heb het nu niet over hun prijsoffertes of over hun competentie. Ik wil er enkel op wijzen dat het gevaarlijk kan zijn als ze infiltreren bij bepaalde instanties.

Mijnheer de minister, ik hoop dat u ons op de hoogte houdt als u antwoord krijgt van de gouverneurs.

Minister Marino Keulen: We volgen de zaak verder op. We nemen ze ook ernstig.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Linda Vissers tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de verhoging van de aanvullende gemeentebelastingen

De voorzitter: Mevrouw Vissers heeft het woord.

Mevrouw Linda Vissers: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik stel deze vraag naar aanleiding van twee artikels die in december en januari verschenen zijn in de FiscoLoog over de onduidelijkheid inzake de onmiddellijke uitwerking van de verhoging van de aanvullende gemeentebelastingen.

Wat de personenbelasting betreft, is het aanslagjaar het jaar dat volgt op het inkomstenjaar. Zo zijn bijvoorbeeld de inkomsten van het jaar 2006 verbonden aan het aanslagjaar 2007. De gemeenten zijn bevoegd om op het bedrag van de personenbelasting een aanvullende gemeentebelasting te heffen. Het percentage ervan bepalen ze zelf, onder toezicht van de administratieve overheid.

De Gemeentewet van 14 juni 1988 spreekt evenwel niet over 'aanslagjaren', wel over 'financiële dienstjaren'. Het financiële dienstjaar van een gemeente komt, krachtens de Gemeentewet, overeen met het burgerlijk jaar. Tot dat dienstjaar behoren de rechten die de gemeente tijdens dat dienstjaar verkregen heeft, ongeacht het dienstjaar waarin zij worden vereffend. De vraag is dan wat er gebeurt als een gemeente in de loop van een bepaald financieel dienstjaar beslist het percentage van de aanvullende gemeentebelastingen te verhogen. Vanaf welk aanslagjaar geldt die verhoging dan?

Mijnheer de minister, in uw omzendbrief van 20 juli 2006 over de bijzondere instructies inzake fiscaliteit

wordt in eerste instantie melding gemaakt van de aanvullende belasting op de personenbelasting, en meer bepaald over de goedkeuring en doorsturing van de aanslagvoeten. U stelt: "De gemeentebesturen hebben er alle belang bij om de besluiten betreffende de aanvullende personenbelasting én de opcentiemen op de onroerende voorheffing zo vlug mogelijk aan de provinciegouverneur te bezorgen. Voor de aanvullende belasting doet de gemeenteraad er zelfs goed aan om de aanslagvoet al goed te keuren vóór 31 december van het jaar dat aan het aanslagjaar voorafgaat. Zo vermijdt men eventuele problemen van retroactiviteit.

Dat is een antwoord dat twee richtingen opgaat. U raadt dan wel aan de aanslagvoet goed te keuren vóór 31 december van het jaar dat aan het aanslagjaar voorafgaat. In Hasselt heeft een klacht van een burger bij de rechtbank voor problemen gezorgd. De rechtbank oordeelde dat een belasting pas ingaat in het aanslagjaar volgend op het financieel dienstjaar waarin de beslissing werd genomen. Mijns inziens wordt er echter toch geen punt van gemaakt.

Bovendien zegt u in dezelfde omzendbrief dat volgens u het dienstjaar gelijk is aan het aanslagjaar, wat dus de stelling van de rechtbanken van eerste aanleg van Luik en Namen lijkt te bevestigen. Zij stellen dat een verhoging van de aanvullende gemeentebelasting op de personenbelasting ingaat in het jaar waarin die wordt goedgekeurd.

Mijnheer de minister, in uw omzendbrief van 20 juli 2006 omtrent 'instructies voor het opstellen van de begrotingen, budgetten en meerjarenplannen voor 2007 van de gemeenten en OCMW's van het Vlaamse Gewest' stelt u in punt 2.1.1 over de 'goedkeuring en doorsturing van de aanslagvoeten' dat de gemeenteraad er zelfs goed aan doet om de aanslagvoet al goed te keuren vóór 31 december van het jaar dat aan het aanslagjaar voorafgaat om eventuele problemen van retroactiviteit te vermijden.

De rechtbanken van eerste aanleg van Bergen, Luik, Namen en Hasselt hebben de afgelopen twee jaar tegenstrijdige uitspraken gedaan aangaande de uitwerking van een verhoging van de aanvullende gemeentebelasting op de personenbelasting. De rechtbanken van Luik en Namen stelden dat het dienstjaar gelijk is aan het aanslagjaar en dat een in een bepaald financieel dienstjaar of boekjaar goedgekeurde verhoging van de aanvullende gemeentebelasting op de personenbelasting geldt voor dat aanslagjaar. De rechtbanken in Hasselt en Bergen stelden daarentegen dat het dienstjaar gelijk is aan het jaar voorafgaand aan het aanslagjaar, waardoor een goedgekeurde verhoging pas uitwerking krijgt in het volgend burgerlijk jaar. Bent u van oordeel bent dat de aanslagvoet moet worden goedgekeurd vóór 31 december van het jaar dat aan het aanslagjaar

voorafgaat? Of bent u van oordeel dat een verhoging van de aanvullende gemeentebelasting op de personenbelasting uitwerking krijgt in het financieel dienstjaar waarin ze is goedgekeurd? Is dan het dienstjaar gelijk aan het aanslagjaar, zoals u in punt 2.1.2 van dezelfde omzendbrief stelt?

Volgt u de redenering van de fiscus, die dan wel in beroep gegaan is tegen de uitspraak van de rechtbank van eerste aanleg van Hasselt, maar zich naar verluidt “neerlegt bij de stelling dat de verhoging van het percentage van de aanvullende gemeentebelasting pas vanaf het daaropvolgende aanslagjaar (...) kan worden toegepast”? Lijkt het u nuttig uw standpunt te verduidelijken via een nieuwe omzendbrief? Vindt u dat overleg met de federale minister van Financiën nuttig is?

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Ik ben voorstander van het principe zoals het altijd heeft gegolden. Het vonnis van de rechtbank van Mons heeft ervoor gezorgd dat bepaalde zaken aan het schuiven zijn gegaan. Het moet echter voor iedereen duidelijk zijn dat de – bij wijze van spreken – eeuwenoude praktijk ook in de toekomst van kracht blijft.

Mevrouw Vissers, in de omzendbrief van 20 juli 2006 met de instructies voor het opstellen van de gemeentebegrotingen staat inderdaad dat de besturen er inzake de aanvullende personenbelasting goed aan doen om de aanslagvoet al goed te keuren vóór 31 december van het jaar voorafgaand aan het dienstjaar, om mogelijke problemen van retroactiviteit te voorkomen. Dat stond ook al in de instructies van het jaar voordien. Aanleiding daartoe was een vonnis van de rechtbank van eerste aanleg van Mons van 27 oktober 2004, waarbij twee belastingaanslagen inzake de aanvullende gemeentebelasting op de personenbelasting van de gemeente Lessines vernietigd werden. De rechter motiveerde dat door te zeggen dat het om retroactiviteit van die belasting ging.

Voor een deel kunnen we hem volgen. Daarna geeft hij echter een eigenzinnige interpretatie. In het begin stelt hij dat het gemeenteraadsbesluit tot verhoging van de APB van Lessines voor het dienstjaar 2001 van 7 naar 8 percent pas werd genomen op 23 februari 2001. Dat kwam omdat een eerdere beslissing van de gemeenteraad van 21 december 2000 niet werd goedgekeurd door de toezichthoudende overheid. In artikel 360 van het Wetboek van Inkomstenbelastingen staat dat de voor een aanslagjaar verschuldigde belasting wordt gevestigd op het inkomen dat de belastingplichtige heeft verkregen in het belastbare tijdperk. Volgens artikel 200 van het KB tot uitvoering van het WIB valt dat belastbaar tijdperk samen met het jaar vóór het jaar waarnaar het aanslagjaar wordt genoemd voor de toepassing van de personenbelasting.

De belastbare toestand betreffende het aanslagjaar 2001 heeft dus een einde genomen op 31 december 2000. Volgens de rechter is dat de uiterste datum waarop de belastingschuld is ontstaan. Tot zover kan de redering perfect worden gevolgd.

De rechter leidde daaruit echter nog verder af dat de fiscale wet ingevoerd na die datum, op belastbare feiten van vóór die datum, retroactief is, ook wat betreft de aanvullende gemeentebelasting die verbonden is aan de federale hoofdbelasting. Het is die laatste toevoeging aan de redenering die betwistbaar is. Ze strookt alleszins niet met de opvatting, noch met de praktijk, zoals die sinds jaar en dag gebruikelijk is. Mijn administratie en die van Financiën zijn er altijd van uitgegaan dat de grondslag van de aanvullende gemeentebelasting het bedrag van de federale inkomstenbelasting is en niet de verworven inkomsten van het jaar voordien, waarop die basisheffing wordt berekend.

Als we die redenering volgen, zou het gemeenteraadsbesluit van Lessines helemaal niet retroactief zijn. Ik deel die mening. Die redenering is trouwens ook al gevolgd in andere zaken door andere rechters van eerste aanleg.

Het is nu uiteraard wachten op een uitspraak in beroep vooraleer verdere stappen kunnen worden ondernomen. Dat de fiscus in beroep is gegaan tegen de uitspraak betekent eigenlijk juist dat ze het niet eens is met de beslissing van de rechter in eerste aanleg. Wat de vernietigde aanslag betreft, heeft hij echter geen rechtsgeldige uitvoerbare titel zolang het vonnis in beroep niet is tegengesproken. Die twee aanslagen kunnen dan ook niet geïnd worden.

Bij de start van een nieuwe legislatuur begint een nieuwe meerderheid dikwijls te werken met voorlopige twaalfden. De begroting wordt dan gemaakt in de eerste weken en maanden van de nieuwe legislatuur. Aan die begroting zijn de belastingreglementen gekoppeld. Die reglementen zijn uiteraard van toepassing op de voorgaande inkomsten. In dat geval vallen de reglementen samen met het aanslagjaar. Ze hebben wel betrekking op de inkomsten van het jaar voordien. Die redenering geldt al jaar en dag. Ik ben de mening toegedaan dat we die moeten behouden.

De voorzitter: Mevrouw Vissers heeft het woord.

Mevrouw Linda Vissers: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw uitgebreid en zeer duidelijk antwoord.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Dirk De Cock tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de regelgeving voor gemeenteraadsleden die bevallings-, zwangerschaps- of vaderschapsverlof willen nemen

De voorzitter: De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, twee weken geleden werd een gelijkaardige vraag gesteld in deze commissie door mevrouw De Wachter. Ik zal daarom enkel het tweede deel van mijn vraag stellen.

Sommige vrouwen willen zich tijdens hun zwangerschap laten vervangen. Daarbij komt de problematiek van de uitkering en presentiegelden op de proppen. Hierop heeft de minister al geantwoord.

Er zijn toch enkele onduidelijkheden, want het Gemeentedecreet spreekt alleen over ouderschapsverlof in artikel 14. Ouderschapsverlof is nog iets anders dan moederschapsrust. Ouderschapsverlof refereert aan de rechten van de moeder, maar ook van de vader om de loopbaan even te onderbreken om voor het kind te zorgen. Per kind onder de 6 jaar heb je het recht op ouderschapsverlof. Moederschapsrust bestaat uit zwangerschapsverlof voor de bevalling en bevallingsverlof erna. Over moederschapsrust vind ik niets terug in het Gemeentedecreet. Ook het artikel dat de vervanging van uitvoerende mandatarissen regelt, heeft het enkel over ouderschapsverlof.

Vermoedelijk heeft de decreetgever met ouderschapsverlof eigenlijk zwangerschaps- en bevallingsverlof bedoeld. Dat is vreemd: de moederschapsrust duurt maximum 15 weken – bij een meerling 19 weken – of 105 dagen – bij een meerling 133 dagen – en bestaat uit een zwangerschapsverlof van 6 weken – bij een meerling 8 weken. Daarvan is 1 week verplicht moederschapsrust en 9 weken verplicht bevallingsverlof. In het Gemeentedecreet heeft men voor andere termijnen gekozen. Men kan zich laten vervangen vanaf de zevende week voor de bevalling tot de achtste week na de bevalling.

Mijnheer de minister, wordt met ouderschapsverlof eigenlijk moederschapsrust bedoeld? Indien niet, hoe worden de vervangingen naar aanleiding van bevallings- en zwangerschapsverlof geregeld? Indien ja, waarom werd er gekozen voor andere termijnen dan in de federale wetgeving zijn opgenomen? Waarom is er niet voor de term moederschapsrust gekozen in plaats van de term ouderschapsverlof?

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer De Cock, het is heel interessant om u bezig te horen over allerlei situa-

ties inzake moederschap en moederschapsrust. Een mens leert altijd bij.

Op het eerste deel van de vraag heb ik inderdaad twee weken geleden al geantwoord. Er volgde een uitvoerige discussie en mevrouw De Wachter moest zich toen zelfs teweerstellen tegen een te hoog machogehalte. Ze heeft dat kranig gedaan.

Artikel 14 van het Gemeentedecreet heeft het over een verhindering van een gemeenteraadslid door geboorte of adoptie van een kind. Paragraaf 2 van dat artikel bepaalt dat het gemeenteraadslid dat ouderschapsverlof wil nemen voor de geboorte of adoptie van een kind, als verhinderd wordt beschouwd. De memorie van toelichting bij het Gemeentedecreet beschrijft het begrip ouderschapsverlof als de wettelijke periode van 15 weken moederschapsverlof, met dien verstande dat het gemeenteraadslid dat vader wordt, ook van die mogelijkheid kan genieten. Daarom hebben we gekozen voor de genderneutrale omschrijving ouderschapsverlof. Dat is averechtse emancipatie.

Het is niet de bedoeling van het Gemeentedecreet om dit ouderschapsverlof uit te breiden tot alle vormen van loopbaanonderbreking, zoals bijvoorbeeld borstvoedingsverlof. De term die in het Gemeentedecreet wordt gebruikt, is ouderschapsverlof omdat ook de vader het recht heeft dit verlof te nemen. Dat was de bedoeling en het komt duidelijk tot uiting in de memorie van toelichting van de decreetgever om in het Gemeentedecreet gelijkaardige termijnen te hanteren als in de federale regeling.

Het decreet heeft 15 volle weken gepland, te verdelen in zwangerschaps- en bevallingsverlof, het eerste voor de bevalling, het tweede erna. We hebben de bepalingen uit de oude gemeentewet overgenomen. Ondertussen waren er andere verdelingen in voege en was het toen 6 weken voor en 9 weken na. We hebben voor 7 weken voor en 8 weken na gekozen omdat we dat hebben overgenomen uit de gemeentewet. Meer zit daar niet achter. Het geldt wel voor vrouwen en mannen, en ze krijgen de volle 15 weken.

De voorzitter: De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw uitleg waarom u een bepaalde term hebt gekozen. Dat is een goede gang van zaken. De genderneutrale benaming juich ik toe.

De voorzitter: Mevrouw De Wachter heeft het woord.

Mevrouw Else De Wachter: Mijnheer de minister, waarom kunnen vrouwen die in zwangerschaps- of bevallingsverlof gaan, zich maximum voor 8 weken laten vervangen en moeten ze dan opnieuw een brief

sturen om die periode te laten verlengen? Dat lijkt administratief niet logisch.

Minister Marino Keulen: Ik zal dat laten opvragen en u het antwoord laten bezorgen.

Mevrouw Else De Wachter: Mijnheer de minister, de periode moet wel duidelijk zijn. Via attesten van de mutualiteit kan iemand aantonen van wanneer tot wanneer die periode loopt.

Minister Marino Keulen: We zullen u die informatie bezorgen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Veerle Heeren tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de onverenigbaarheden tussen het lidmaatschap van de gemeenteraad en de OCMW-raad met andere functies als personeelslid

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dit probleem zal u niet vreemd zijn. Het is hier en op andere plaatsen in Vlaanderen al ruim aan bod gekomen. Zowel het Gemeentedecreet als de OCMW-wet geeft duidelijk aan wie geen deel kan uitmaken van de gemeenteraad en/of de OCMW-raad. Wat de gemeenteraad betreft, zijn die onverenigbaarheden terug te vinden in artikel 11 van het Gemeentedecreet. Voor de OCMW-raad is dat artikel 11 van de OCMW-wet. Vlaanderen heeft dus zijn verantwoordelijkheid genomen en is daarin zeer duidelijk. En daar knelt nu precies het schoentje, meer bepaald wanneer er een onverenigbaarheid ontstaat uit hoofde van andere federale wetgevingen. De vraag is dan welke wetgeving primeert. Wat de rechtsbronnen betreft, staan wetten en decreten op hetzelfde niveau. De ene heeft geen voorrang op de andere, dus beide zijn van toepassing. Dat betekent dat je ze tegelijkertijd in een of andere richting kunt interpreteren en toepassen.

In een eerdere vraag om uitleg wees de heer De Meulemeester al op die onduidelijkheden in het kader van de bespreking van het Gemeentedecreet. Hij had het over de onduidelijkheden die bestaan inzake de onverenigbaarheden die gelden voor politieagenten. Onlangs bleek echter dat er ook onduidelijkheid bestaat voor de personeelsleden van hoven en rechtbanken. Beide regelgevingen, zowel de federale als de Vlaamse, gebruiken nagenoeg dezelfde bewoordingen. Zo bepaalt de Vlaamse regelgeving dat “de magistraten, de plaatsvervangers

de magistraten en de griffiers bij hoven en rechtbanken, de administratieve rechtscolleges en het Arbitragehof” geen deel mogen uitmaken van de gemeenteraad of OCMW-raad. Dit is echter slechts een deel van het verhaal. Het gerechtelijk wetboek bepaalt immers in artikel 153ter: “De regels inzake onverenigbaarheid bepaald in artikel 293 zijn van toepassing op de leden van het parketsecretariaat, op het personeel van de griffies en van de parketsecretariaten.”

Dat betekent eigenlijk dat het gerechtelijk wetboek de onverenigbaarheid tot het opnemen van een politiek mandaat uitbreidt tot zowat elk personeelslid dat in een gerechtsgebouw rondloopt. Ik heb het dan bijvoorbeeld over een bode of koffiehulp bij een rechtbank die onderaan staat in de hiërarchie van de personeelsstructuur. Op basis van de federale wetgeving zouden die personen uitgesloten worden. In de Vlaamse regelgeving is die doelgroep niet opgenomen.

Ik heb er op zich geen probleem mee dat bepaalde specifieke wetgevingen bepalingen bevatten over wat de personeelsleden die actief zijn in een bepaalde sector zoals het politiewezen en het gerechtelijk apparaat, al dan niet als politieke activiteit kunnen uitoefenen. Het wordt echter wel moeilijk wanneer we worden geconfronteerd met tegenstrijdige wetgevingen. Als jurist heb ik dan ook vragen bij het niveau van de rechtsbronnen. Bovendien worden de mogelijkheden tot politieke participatie die in dit Vlaams Parlement gecreëerd zijn, tenietgedaan door wetgevingen op andere niveaus. De bedoeling van de Vlaamse wetgever wordt daardoor beknot. Ik weet niet of zich vandaag hetzelfde probleem voordoet in de Franse Gemeenschap.

Minister Marino Keulen: Vlaanderen heeft geprobeerd die onverenigbaarheden zo beperkt mogelijk te houden om een zo ruim mogelijke participatie mogelijk te maken. Zowat de hele commissie was het erover eens dat zo veel mogelijk mensen moeten kunnen participeren.

Mevrouw Veerle Heeren: Naar aanleiding van een praktijkgeval in mijn regio werd ik geconfronteerd met dat conflict. Ik heb geen oplossing gevonden en leg het probleem dan ook aan u voor, mijnheer de minister. Ik heb aan een collega gevraagd om die vraag eveneens op het federale niveau te stellen.

Mijnheer de minister, indien de Vlaamse wetgeving inderdaad haaks staat op de federale wetgeving of omgekeerd, welke rechtsbron primeert dan? Wat vindt u ervan dat de mogelijkheden tot politieke participatie die worden gecreëerd in het Gemeentedecreet en de OCMW-wet worden doorkruist door bepalingen van de federale wetgeving? Hebt u tijdens de voorbereiding van het Gemeentedecreet overleg gepleegd met de

federale regering zodat eventuele onverenigbaarheden konden worden afgestemd op de Vlaamse regelgeving? Wat zijn in afwachting van een oplossing, de mogelijkheden voor personen die hun eed hebben afgelegd en zetelen in een gemeente- of OCMW-raad? Zijn zij in overtreding met de Vlaamse wetgeving?

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Wij willen inderdaad een zo ruim mogelijke participatie van mensen aan verkiezingen. Dat betekent dat bedienaars van de eredienst ook mogen zetelen. Ik heb er als grap aan toegevoegd dat kardinaal Danneels in dat geval kandidaat-burgemeester van Mechelen kan zijn. In een theoretische casus is dat mogelijk. Dat geldt ook voor militairen. De Vlaamse Regering heeft ter zake een briefwisseling gevoerd met minister Flahaut. Volgens sommigen moeten de militairen in de kazerne blijven. Anderen vinden dat ze moeten kunnen deelnemen aan het politieke besluitvormingsproces, zeker op het gemeentelijke niveau. Daardoor wordt het leger ook zichtbaarder. Per slot van rekening gaat het om een groep van 35.000 mensen. Dat is niet gering.

Wat mij betreft, mogen militairen zetelen. Ik ben echter niet bevoegd voor de interne statutaire bepalingen. Het is dus mogelijk dat mensen op hun werk in de problemen komen en voor een keuze worden geplaatst: verzaken aan hun mandaat of ontslagen worden. Ik heb daar echter geen vat op.

Mevrouw Heeren, u geeft het voorbeeld van een bode of een koffiehulp die bij de rechtbank al jaren aan de slag is. Dat hebben we niet in de hand. Daar moet die persoon zelf de keuze maken. Als die werkgever, mevrouw Heeren, daarover geen opmerking maakt en het is voor hem geen probleem, dan ga ik daarover ook geen probleem maken. Zo blijf ik trouw aan mijn eigen filosofie. Ik heb echter niet de autoriteit om absolutie te geven aan die mensen – om in de terminologie van kardinaal Danneels te blijven. Ik kan er niet voor zorgen dat ze ook intern-statutair geen problemen zullen krijgen. Dat heb ik niet in de hand en daarover kan ik ook geen uitspraken doen. Maar als men vanuit die hoek geen opmerkingen maakt, kan het voor mij perfect. Dat past in de redenering die ik heb opgebouwd, dat wij met ons Gemeentedecreet zo veel mogelijk Vlamingen, beroepsgroepen en categorieën de kans moeten geven om deel te nemen aan de lokale politieke besluitvorming.

U weet als juriste perfect dat dit het unieke is van ons systeem: wij kennen het principe 'Bundesrecht bricht Landesrecht' niet. Dat kenmerkt de Duitse federatie. Bij ons zijn gemeenschappen en gewesten bevoegd om normen met kracht van wet uit te vaardigen. Deze bevoegdheid wordt uitgeoefend door middel van decreten. Voor de gemeenschappen is die bevoegdheid recht-

streeks gesteund op de artikelen 127 tot 130 van de Grondwet; voor het Vlaamse en Waalse Gewest op artikel 19 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, genomen ter uitvoering van artikel 134 van de Grondwet. België kent in zijn staatsbestel niet het systeem waarbij een federale wet primeert op een regionale wet, zoals dit bijvoorbeeld in Duitsland het geval is.

Zoals u terecht opmerkt, mevrouw Heeren, staan de wet en het decreet in de hiërarchie der rechtsnormen op dezelfde hoogte. Dat is, denk ik, uniek in een federaal systeem. De wet heeft dus geen voorrang op het decreet of omgekeerd. Het is wel zo dat een wet werking heeft op de terreinen waarvoor de federale wetgever bevoegd is en een decreet werking heeft op de terreinen die de bevoegdheid uitmaken van de decreetgever: het gewest of de gemeenschap.

Met het Gemeentedecreet heeft de Vlaamse overheid een zo groot mogelijke deelname van de burger betracht aan de lokale democratie. Bij het opstellen van de lijst van onverenigbaarheden, opgenomen in artikel 11 van het Gemeentedecreet, werd uitgegaan van het principe dat de politieke rechten op maximale wijze dienen te worden gegarandeerd.

De memorie van toelichting bij het ontwerp van Gemeentedecreet stelt hierover het volgende: "Er werd dus van uitgegaan dat er zo weinig mogelijk beperkingen mogen worden gesteld aan het opnemen van het mandaat van gemeenteraadslid. Vanuit deze filosofie werd niet langer in een onverenigbaarheid voorzien voor bedienaren van de erediensten zoals deze overeenkomstig artikel 72 van de nieuwe gemeentewet gold voor schepenen en burgemeester. Ook de onverenigbaarheid voor de beambten van het bosbeheer waarvan het ambtsgebied zich uitstrekt over de gemeente (artikel 71, ten achtste, van de Nieuwe Gemeentewet) werd niet weerhouden."

Deze principiële houding sluit niet uit dat de federale overheid, binnen haar bevoegdheden, voor specifieke groepen van personen waarvoor zij bevoegd is, specifieke verbodsbepalingen uitvaardigt met betrekking tot de deelname aan de lokaal verkozen raden. In casu is dat het geval voor een groep van personeelsleden die deel uitmaken van de gerechtelijke organisatie en die u in uw vraag citeert. Gelet op de artikelsgewijze toelichting kunnen de bepalingen die in andere normen dan in het Gemeentedecreet of de OCMW-wet te vinden zijn enkel aanleiding geven tot een eventuele sanctie voor de in die norm behandelde functie of mandaat, maar kunnen ze geen invloed hebben op het mandaat van raadslid. Het is met andere woorden in zijn hoofdberoep dat er dan eventueel keuzes moeten worden gemaakt of dat hij eventueel met een probleem kan worden geconfronteerd. Voor mij mag hij zetelen als zijn

werkgever, in casu het ministerie van Justitie, daar geen opmerkingen over maakt. Ik zeg dat principieel omdat dat ook de filosofie was van de decreetgever.

Artikel 6, paragraaf 1, VIII, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen werd vervangen door artikel 4 van de bijzondere wet van 13 juli 2001 met betrekking tot de overdracht van diverse bevoegdheden aan de gewesten en de gemeenschappen, in die zin dat de gewesten bevoegd zijn voor “de samenstelling, organisatie, bevoegdheid en werking van de gemeentelijke instellingen”. Tot de ‘organieke wetgeving’ op de gemeenten behoort onder meer de regeling van de gemeentelijke instellingen (politieke instellingen en administratieve diensten), zowel wat hun samenstelling en organisatie betreft, als hun bevoegdheden, verantwoordelijkheden en werking.

In toepassing van het hiervoor vermelde artikel 6, paragraaf 1, VIII, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 is het Vlaamse Gewest bevoegd om dergelijke regeling, inclusief een systeem van onverenigbaarheden tussen bepaalde functies en het mandaat van gemeenteraadslid, uit te vaardigen. Een verbodsbepaling in een federale wet kan dus nooit gevolgen hebben voor het mandaat als raadslid zelf. Dat was duidelijk de filosofie toen wij hier het decreet behandelden. De beslissingen genomen door deze raadsleden zullen dus rechtsgeldig zijn.

De personen die zich in een situatie van onverenigbaarheid bevinden omwille van een bepaling in de federale wetgeving kunnen dus wat Vlaanderen betreft hun mandaat uitoefenen. Krachtens het Gemeentedecreet en de OCMW-wet is evenwel de Raad voor Verkiezingsbetwistingen bevoegd om uitspraak te doen over geschillen in verband met het mandaat van gemeenteraadslid of OCMW-raadslid. Ik ben dan ook van mening dat indien de Raad voor Verkiezingsbetwistingen zich moet uitspreken over een federale verbodsbepaling, hij niet anders kan dan concluderen dat die verbodsbepaling geen gevolgen kan hebben voor het raadslid. Maar dan wordt die persoon uiteraard wel intern-statutair met dat federale gegeven geconfronteerd. Hij moet dan kiezen wat hij daarmee doet.

Ik geef u de filosofie aan die mij hier als decreetgever heeft geïnspireerd. Ik vind dat belangrijk.

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: Ik wil u heel hartelijk danken voor uw duidelijke antwoord. Die duidelijkheid is in dezen heel belangrijk. Er zullen in Vlaanderen nog wel mensen zijn die vroeg of laat met dit probleem worden geconfronteerd. Ik vind dit een heel helder antwoord. Ik weet wat ik moet doen.

Minister Marino Keulen: We weten allebei waarover we het hebben. Gewoon voor de duidelijkheid: bij uit-

breiding kan dit probleem zich in heel Vlaanderen voordoen. Ik ben niet bevoegd voor de interne statutaire bepalingen van het ministerie van Justitie. Dat weze duidelijk. Ik kan u alleen maar zeggen wat ik zelf denk vanuit mijn bevoegdheid voor binnenlands bestuur. Een verkozen mandataris krijgt van mij alle kansen, zij het wel met de beperkingen die ik al een paar keer heb genoemd.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
